

P.Poporului-AI.Averescu

nov' 32- '33- '34- '35 - '36

.....	3
Guv.Maniu.Legislatura II.Sesiunea ordinară , 15nov.'32 – 16 ian.'33.....	3
.....	3
1.) I.Jauca (P.P.) , evocarea 1 dec.1918, Senat, 1 dec32.....	3
2.) Anibal Teodorescu (PP) , Discurs la Mesaj, Cameră, 7 , 8 , dec'32.....	3
▫ Politica externă.....	3
▫ Guvernul Maniu.....	4
3.) Mareșal Averescu, Discurs la Mesaj, Senat, 8 dec.'32.....	4
▫ Guv.Maniu.....	4
.....	4
Guv.Vaida –Voevod.Legislatura II.Sesiunea ordinară continuă ,16 ian.'33 - 5apr.'33.....	4
.....	5
4.) Anibal Teodorescu , Declarația PP la declarația Vaida , 31 ian, 1 febr.'33.....	5
▫ Cadrilul prim-miniștrilor.....	5
▫ Guvernul Vaida/ Maniu / Vaida.....	5
5.) Anibal Teodorescu , la starea de asediu , Cameră , 3 febr.'33.....	6
6.) Ioan Jauca, la starea de asediu, Senat , 4 febr'33.....	6
7.) Anibal Teodorescu , la Acordul de la Geneva , 12 apr.'33.....	6
8.) Mareșal Averescu , Întrunirea PP la Siliștra, 26 iun.'33.....	6
C.Bucșan (fost subsecretar de stat) / 26 iun.'33.....	7
▫ Problema minorităților.....	7
Gr.Trancu –Iași (ex-ministru) / 26 iun.'33.....	7
▫ Mobilizarea morală.....	7
▫ Stindardul lui Averescu.....	7
▫ Înălțurarea Regimului PNȚ !.....	7
Mareșal Averescu / 26 iun.'33.....	7
▫ Partidul Poporului.....	7
▫ Rosturile partidelor.....	8
▫ Partid de clasă ?.....	8
▫ Partid țărănesc ?!.....	8
▫ Cauzele decăderii economice	8
▫ Ofensiva răsturnării.....	9
9.) Gr.Trancu –Iași , Întrunirea PP de la Galați, 24 sept' 33.....	9
▫ Ofensiva salatoare a lui Averescu.....	9
.....	9
Guv. IGDuca . 14 nov.'33.....	9
Alegeri - 20 , 22 dec.'33.....	9
.....	9
10)Din campania electorală 22 nov.'33.....	9
▫ Listele averescane :.....	9
11.) Mareșal AI.Averescu, declarații, Iași, 19 dec.'33.....	10
▫ Hitler , antisemitismul, anticomunismul.....	10
▫ Garda de Fier.....	10
▫ Conversiunea.....	10
▫ Guvernul Duca.....	10
12.a) Rezultatele alegeri -PP-Averescu.....	11
A.Rezultatul alegerilor pe București :.....	11
12.b) Vasile Marin , <i>Crez de generație</i> , Colecția " Europa, Munchen, 1977 ,.....	11

▫ Statul burghez și Mișcarea [<i>revoluție</i> scrisese inițial] națională (p. 215-220).....	11
[Averescanismul].....	12
-----	12
Guvern Tătărăscu .Legislatura I.Sesiunea ordinară. 1 febr.'34.....	12
-----	12
13.)C.Argetoianu , tratative pentru un partid agrarian, 24 febr.'34.....	12
14.) C.Argetoianu , tratativele cu P.P- Averescu , 2 - 6 mart.'34.....	13
▫ Tratative Averescu -Argetoianu.....	13
"Facla" / 7 mart.'34.....	13
▫ Prtidul Poporului se reântregește.....	13
15.) Gr.Iunian (PRȚ) , discurs la Mesaj, 2 mart.'34.....	13
16.) Victor Iamandi (PNL) , omagiu lui Șt.Zeletin , 10 mart.'34.....	13
17.) Procesul Gărzii de Fier, 28 mart.'34.....	14
-----	14
Vacanță parlamentară.....	14
-----	14
18.) Gh.Brătianu - mareșal Averescu : acord de opoziție , 12 mai '34.....	14
-----	14
Gh.Tătărăscu. Legislatura PNL. Sesiunea extraordinară .14 nov.-.....	14
-----	14
19.) PPNegulescu (P.P.-Averescu) , declarație, Ploești, 26 iun.'34.....	14
20) Al.Averescu , Congresul PP , Brașov , 10 iul.'34.....	15
▫ Dictatură cu "îinvestire".....	16
Adevărul / 11 iul. '34.....	16
▫ Recepții și botez.....	16
▫ Polemică.....	17
21.) Virgil Madgearu , Congresul org.PNȚ Ilfov- București , 10 iul.'34.....	17
▫ Condiții de guvernare.....	17
22.) Victor Iamandi , declarații politice , Târgu Ocna,20 iul.'34.....	17
▫ Întruniri județene PNL.....	17
▫ Împotriva amatorilor de aventuri.....	17
▫ Organizații teroriste și criminale.....	18
▫ Duplicități iresponsabile.....	18
23.) Ștefan Zeletin a încetat din viață , 21 iul.'34.....	18
24.) Victor Iamandi, (subsecretar de stat , Interne) , interview , Slănic, 24 iul.'34.....	18
▫ Declarațiile de la Iași, Botoșani, Tg.Ocna.....	18
▫ Regim democratic , constituțional	19
▫ Agitații anarhiste , extremiste.....	19
25.) Al.Averescu , întrunire P.P. , Galați, 1 oct.'34.....	19
▫ Situația politică.....	19
-----	19
Gh.Tătărăscu. Legislatura PNL. Sesiunea ordinară .15 nov.'34 / 25 apr.'35	20
-----	20
26.) PPNegulescu , <i>Reformele timpului</i> [parlamentarismul] 31 dec.'34.....	20
▫ Criza parlamentarismului.....	20
▫ Curente de reformare parlamentară.....	20
▫ Democrația ca autoguvernare.....	21
▫ Nepregătirea oamenilor de jos.....	21
▫ Abuzurile absolutismului - Revoluțiile.....	21
▫ Democrația constituțională.....	21
▫ Regimul parlamentar.....	22
▫ Votul censitar / votul universal.....	22
▫ Abuzurile democrației parlamentare.....	22
▫ Spiritul democratic.....	23
▫ Dictaturile	23
▫Concluzii.....	24

27.) PPNegulescu , <i>Oficiul de Studii Legislative</i> , 24 iun.'35.....	24
28.)" Parlamentul Românesc " - Oficiul de Studii Legislative - 8 nov.'35.....	24
▣ Schimbarea Constituției ?!.....	24
▣ Schimbarea legilor ?!.....	24
▣ Vinovăția Constituției ?.....	25
▣ NU!.....	25
▣ Partidele politice și revizuirea Constituției.....	25
▣ Coroana și revizuirea Constituția.....	26
-----	26
Guvern Tătăărăscu .Legislatura PNL. Sesiunea a III-a ordinară , 15 nov.'35 - apr.'36.....	26
-----	26
Guvern Tătăărăscu .Legislatura PNL. Sesiunea a IV-a ordinară , 15 nov.'36 - apr.'37.....	26
-----	26
Guvern Tătăărăscu .Vacanța.Alegeri, 20, 22 dec.'37.....	26
-----	26
29.) Consfătuirea org. P.Poporului din Capitală , 3 dec '37.....	26
30.) Rezultatele alegerilor parlamentare , 20 , 22 dec.'37.....	27
"Dimineața" / 24 dec.'37.....	27
▣ Totalizări pe țară.....	27
" Parlamentul Românesc" / 31 dec.'37.....	27
▣ Alegeri Cameră .Totalizări pe țară.....	28
Senatori de drept :.....	28
▣ Generali care au comandat în fața inamicului , cel puțin 3 luni (art.73) :.....	28
-----	28
Guvern Miron Cristea - I - 11 febr.1938 - 30mart. 1938.....	28
-----	28
Guvern Miron Cristea - II - 30 mart.1938 - 31 ian 1939.....	28
-----	28
31.a).Constantin Papanace , Fără Căpitan.Conducerea în a doua prigoană ,.....	28
Averescu - un Hindenburg pentru regimul legionar	28
31.b).Moartea mareșalului Al.Averescu , 2 oct.'38.....	29
32.) Em.C.Grigoraș , Literatura memorialistică românească, 31 dec.'38.....	30
/ Marghiloman / Carp / Maiorescu / Filipescu /.....	30
/ Stere / Averescu / Regina Maria /.....	30
-----	30
Guvern Miron Cristea - III - 1 febr.'39 - 6 martie '39.....	30
Guvern Armand Călinescu - IV - 7 mart - 21 sept.'39.....	31
-----	31

Guv.Maniu.Legislatura II.Sesiunea ordinară , 15nov.'32 – 16 ian.'33

1.) I.Jauca (P.P.) , evocarea 1 dec.1918, Senat, 1 dec32

(DAD, MO 7, șed. din 1 dec.'32, Senat , p. 113-124)

2.) Anibal Teodorescu (PP) , Discurs la Mesaj, Cameră, 7 , 8 , dec'32

(DAD, Mo. 13, șed. din 7 dec.'32, p., fișă)

▫ **Politica externă**

Este alături de guvern în problema politicii externe, **Vezi plic Politică externă** problema Basarabiei fiind f. complicată.

- **ACCUZA** : îl întrerupe, apără poziția lui Titulescu .

(**a doua zi**)

Face un istoric al problemei Basarabiei, accentuând rolul lui Averescu.

Este pentru pact de neagresiune cu URSS.

Teodorescu / 8 dec.'32

▫ **Guvernul Maniu**

Guvernul **PNȚ** este „nelegitim „ ; țara , în momentul de față, **nu are nevoie de Maniu** ;

Adu de la Doctrina de partid.

Teodorescu / 8 dec.'32

3.) Mareșal Averescu, Discurs la Mesaj, Senat, 8 dec.'32

(D.S. MO 10, 8 dec.'32, p. 164-168)

[**LD : nu-și termină discursul deoarece are o sincopă ... ședința suspendându-se**]

Importanța dezbaterilor la Mesaj (citează largi pasaje)

Averescu / 8 dec.'32

▫ **Guv.Manu**

PNȚ , care pretinde că a introdus în țară „moravuri occidentale” , are obligația **de a-și respecta promisiunile** ;presa străină („cumpărabilă „!) a făcut mult caz, încă din 1928, că, în sfârșit, are și România un „guvern occidental” , că , până atunci,a **avut doar guverne „bizantine” , „levantine” !**

Din iul.'28- 15 nov.'32 , sunt **50 de luni și jumătate** :

/ **4 luni** gov.PNL

/ **14 luni** gov.”tehnicieni”

/ **32 luni și jumătate** - **PNȚ !**

Deci 2/ 3 din timp, țara a fost condusă de PNȚ .

Cum PNȚ a refuzat concursul altor partide, adjuccând pentru el puterea, răspunderea etc. etc. să-și asume răspunderea !

În mesajul din **1928, PNȚ promitea multe** (le enumeră)

Promisiunile au fost frumoase, seducătoare, dare realizările au fost ... „oribile”

Mesajul din 1932 , nu este altceva decât restanțele din 1928 ! !

Când aceasta este „modul” de a se „respecta” angajamentele luate prin 3 Mesaje consecutive, (1931-1932) ; când acesta este „rezultatul jalnic” la care s-a ajuns ; ce temeii se poate pune pe angajamentele din actualul Mesaj ? : **nici unul, cât de mic ! ; nu sentiment de încredere , ci de uimire !; cum au curajul să mai promită ?**

” În cazul acesta , curajul nu ar putea fi comparat decât cu acela al pruncului Moise , găsit pe malul Nilului de fata lui Faraon, când a dat prima oară de foc.

De pe urma „ignoranței” , Moise a pus cărbunele roșu în gură și a rămas peltic !

De pe urma „cuajului „ PNȚ, suferă întreaga țară ! **suspans...**

-N.Costăchescu (președ. Senatului) : cere suspendarea ședinței. La reluare :

„S-a întâmplat aci **marea nenorocire ca eroul de la Mărășești , mareșalul Averescu, să fie lovit de o sincopă.** Îi dorim însănătoșire , omagiu...

[**A doua zi , se citește scrisoarea lui Averescu , care mulțumește pentru simpatie, î într-un moment atât de penibil pentru el ... Senatul aplaudă prelungit**)

Averescu / 9 dec.'32

4.) **Anibal Teodorescu , Declarația PP la declarația Vaida , 31 ian, 1 febr.'33**

(DAD, MO 30, 31, din 31 ian.'33 p. 901 ; 1 febr.'33 , p. 922- 923)

31 ian'33 : A fost înscris la cuvânt, crezând că Vaida va face o declarație.

Cum n-a făcut această declarație, el își amână cuvântul , după declarația acestuia .

A.Teodorescu / Declarația PP, 1 febr.'33

▣ **Cadrilul prim-miniștrilor**

▣ **Guvernul Vaida/ Maniu / Vaida**

[LD: una dintre cele mai sistematizate prezentări a instabilității guvernamentale, în care ironia amară , ascunde tabuuri – **Regele Carol !** – dar potențează valoarea argumentării.

Presupun că Declarația PP este opera , dacă nu a mareșalului Averescu , a cuiva din garnitura sa de intelectuali .]

” Reântors din vacanța sărbătorilor Crăciunului , **Parlamentul se găsește** , cu mirare , **în fața unui guvern nou** – al cincilea în intervalul ultimelor opt luni - **guvern de a cărui venire el este cu totul străin.**

Niciodată istoria țării noastre , nu a înregistrat atâta frământare politică, pricinuită de organele de conducere , și sunt rari statele care să aibă pretenția să concureze cu al nostru , sub acest raport.

„ Avem la cârmă **un partid** venit , spre surprinderea generală,

prin sofisticarea voinței naționale, grație unei legi electorale pe care el însăși a repudiat-o ; un partid **sfâșiat de lupte intestinale endemice** , ajunse astăzi la un paroxism nebănuit și care, în aproape 4 ani de guvernare, nu s-a putut ilustra **decât printr-o adâncă înțelegere a nevoilor sale proprii** , împletită cu **o condamnabilă ignorare a nevoilor generale** ; un partid care ,cel puțin în parte, este **autorul direct al dezastrului financiar și moral** în care ne zbatem, a reușit **să discrediteze țara și înăuntru și în afară** , încoronându-și opera de guvernare printr-o **umilitoare abdicare** de la un drept suveran de **control , trecut în mâinile străinilor.** (**apluze la opoziție**)

„Asistăm de câțva timp la desfășurarea celor mai **uimitoare prefaceri politice : un prim-ministru chemat să facă alegeri libere , deși aparține unui partid politic** , și , **deși** nu prezenta nici o garanție de imparțialitate , **alegeri din care partidul este în minoritate** , cu toate mijloacele de presiune ce i-au stat la îndemână și pe care le-a folosit din belșug.” (**întreruperi la PNȚ**)

Un conflict neprevăzut cu **un subaltern [Titulescu]** , aduce după sine **retragerea guvernului [Vaida]** și înlocuirea sa cu **un altul nou** , prezidat de **fostul șef al PNȚ [Maniu]** , retras de mult, pentru motive obscure , guvern nou , în care fostul **ministru la Londra [Titulescu]** își face de astă dată **o intrare victorioasă.**

În sfârșit, **un nou conflict**, pe cât de neașteptat, pe atât de ridicol, prin deslegarea ce i s-a dat, între **ministrul de Interne [Mihalache]** care își retrăia în acele momente , în Grecia , amintirile culturii sale clasice (**ilaritate la opoziție; proteste la PNȚ**) și **prefectul de poliție** al Capitalei [**Gabr.Marinescu**] , aduce după sine, uimitoarea soluție a **pierderii salariului** pe câteva zile a acestuia din urmă și, în schimb, a **plecării nu numai a ministrului de interne [Mihalache]** , dar chiar a **prim-ministrului țării [Maniu]** .

Sacrificarea primului-ministru și a ministrului de interne, prețuia astfel, câteva mii de lei.

„ Astăzi , ne aflăm în fața unei **noi formațiuni guvernamentale** , prezidate de d.**Vaida**, același care demisionase cândva pentru a face loc dlui **Maniu**, și pe care, acum,d-sa îl înlocuiește.[...] în urma unui **grav conflict cu Coroana** [...]

Și în tot acest timp, în acest **veritabil cadril de prim-miniștri,restul guvernului** este format din aceleași , aproape **aceleași personaje**, trecând , ca **o zestre blajină și răbdătoare** , dintr-o mână la alta, personaje care sunt credincioase prim-ministrului de astăzi, contra celui de ieri, după cum vor fi cu prim-ministrul de mâine,contra celui de azi,rămânând **cu supunere și lealitate** ,

totdeauna, cu **prim-ministrul în funcțiune**.

Una după alta s-au perindat **declarațiile acestor guverne efemere**, toate pline de aceeași suficiență ce o dă **iluzia celor 4 ani de guvernare**, **făgăduind** cu dărnicie unei opinii publice naive, numai **abundență și fericire**.

Poporul uimit, **asistă** la această desfășurare de **nesfârșită comedie politică [...]**

vieții constituționale organizate îi sunt substituite **haosul și aventura**.

Poporul nu știe de ce se schimbă atât de des tablourile acestui spectacol, **nu cunoaște și nu înțelege** cauzele adânci și nepătrunse ale unei activități amețitoare, dar lipsită de cea mai elementară logică și de grija intereselor generale.

El nu știe de ce, la intervale atât de scurte, apare pe acelaș scaun când d.Maniu, când d.Vaida, și așa mai departe...

-**D.Luca** : Cadrilul garniturilor !

-**Gh.Beldie** : Și vă pare rău că nu intrați și dvs în acest cadril ?

-**Anibal Teodorescu** : **El [poporul] știe un singur lucru** : că țara nu numai că nu profită cu nimic de pe urma acestor frământări... [.....]

Numai orbii nu văd și nu-și dau seama de simptomele premergătoare ale furtunilor, cari, **în viața statelor, se cheamă revoluțiuni.**

-**Dr.Lupu** : **Exact : așa este !** (întreruperi la PNȚ) Dvs **luați în glumă** ceea ce spune, dar **spune lucruri adevărate** .

-**Anibal Teodorescu** : Partidul Poporului, care a semnalat mai de mult, primejdia ce reprezintă guvernarea PNȚ, își face astăzi datoria de a atrage atenția factorilor politici determinanți, asupra situațiunii actuale, care, cacă mai continuă așa, deschide larg porțile anarhiei .

(**aplauze la PP și PT**)Anibal Teodorescu / 1 febr.'33

5.) **Anibal Teodorescu**, la **starea de asediu**, Cameră, 3 febr.'33

(DAD, Mo 32, 3 febr.'33)

/ Votează pentru starea de asediu ;

/ Consideră vinovat PNȚ

6.) **Ioan Jauca**, la **starea de asediu**, Senat, 4 febr.'33

(DS, M O. 21, 4 febr.'33, p. 66)

/ Votează pentru starea de asediu ;

7.) **Anibal Teodorescu**, la **Acordul de la Geneva**, 12 apr.'33

(DAD, MO 90, 12 apr.'33)

/ Contra Acordului ...

8.) **Mareșal Averescu**, **Întrunirea PP la Silistra**, 26 iun.'33

(„Universul „, 50, nr.172, 27 iun.'33)

La întrunirea PP de la Silistra, sub președinția d-ui **Petre Papacostea**, **șeful organiz.județene Durostor** - a participat mareșalul **Averescu** și numeroși oaspeți din Capitală. Au vorbit :

/ **M.Lala** (vicepreșed. Organiz.) : în zile de restriște, gândul cetățenilor cinstiți se îndreaptă către un „Mântuitor” .Urează bun sosit mrș.Averescu.

/ **Petre Papacostea** citește o scrisoare a dlui **PPNegulescu** (fost ministru) care regretă că nu poate participa.

/ Prof. **Gică Vasilescu** :Averescu a venit printre ei, ca să dovedească că în țară mai sunt oameni care ne vor binele .

/ **Blaj Cuzmanoff** : declarație de loialitate în numele populației bulgare ;

/ **Abil Hasan Hagi Gaetan** : declarație, în numele musulmanilor din Durostor ;

/ **Gr.P.Carp** (prieten dlui Ppapacostea) : imbold de muncă pentru admirabilele rezultate ...

C. Bucșan (fost subsecretar de stat) / 26 iun.'33

▣ Problema minorităților

Are oroare de guvernele „de tehnicieni” , dar pentru că , în guvernarea trecută, a fost însărcinat cu rezolvarea **problemei minoritarilor**, consideră că ea **trebuie rezolvată**. Pentru asta trebuie îndeplinite **cîteva condiții** :

I. **Cel care va rezolva problema să fie român** , deoarece problema minoritară interesează majoritatea acestei națiuni ;

II. Trebuie un guvern românesc, cu iubire de neam, preocupat de interesele superioare ,nu de ordin particular.

/ **V. Roșeteanu** (deputat de Ialomița) : salutul organizației ;

/ **D. Grozdea** (fost primar al Capitalei) : demască jafurile ce s-au ținut lanț .

„Țara asta a avut de la război încoace , **un singur om** .

Din nefericire , țara aceasta nu l-a înțeles și nu l-a sprijinit .

Nădejdea neamului este în mareșalul Averescu [...] țara va ști să-și deschidă ochii !

/ **prof.dr.G.Gerota** : „ [.....] Când va suna semnalul, **noi toți vom fi lângă mareșalul Averescu** în orice împrejurare.”

Gr. Trancu –Iași (ex-ministru) / 26 iun.'33

▣ Mobilizarea morală

▣ Stindardul lui Averescu

Felicită pe Papacostea pentru sărbătoarea prilejuită;

”Oare e posibil ca **o țară cu un trecut așa de eroic** , care are **comandanți ca Mareșalul Averescu** , să se zbată în mizeria aceasta , încât unora le lipește și bucata de mămăligă ?

Cum este posibil să moară cineva de foame în țara aceasta ? **Trebuie să fie aici o bubă**.

” **Dacă** avem mulți profesori, ambasadori și poeți ai neamului ,

ne mai trebuie deasemeni și **profesori, ambasadori și poeți** ai neamului care **să predice caracterul** , singura comoară ce poate să ne salveze. Cred că am ajuns în acel moment suprem care ne dictează **să pornim la lupta de salvare** „ [.....]

Gr. Trancu-Iași / 26 iun.'33

▣ Înlăturarea Regimului PNT !

„ Azi e un an de cînd avem un guvern , același guvern care a împușcat pe ceferiști, au bruscat pe mutilații de război, au jecmînit averea țării , și totuși continuă să guverneze țara .

Nu sunt ei vinovați ? Nu.[-----]**Dle Mareșal**, aveți un trecut plin de evenimente .

Întendenți și azi mîna, **salvați fiii acestui neam** ! A lăsa să mai dăinuiască această stare , este o crimă .Dacă i-ați salvat din mîna dușmanului, **nu-i lăsați să moară în propria țară** !

/ **Petre Papacostea** (fost deputat, fost dir.gral PTT) – mulțumește paticipantîloie că i-a onorat ...
dă cuvîntul mareșalului, primit cu nesfârșite ovații și aplauze.

Mareșal Averescu / 26 iun.'33

▣ Partidul Poporului

„ Masa compactă din fața ochilor mei este o dovadă vorbitoare că dacă în cercurile superioare ale partidului **s-au produs unele goluri**, la baza lui el nu s-a slăbit, nu s-a clătinat,ci din contră, rîndurile s-au strîns tot mai mult așa că astăzi **partidul este mai solid ca oricînd**.

Dacă aș vrea să fiu puțin răutăcios,aș putea să spun că **rîndurile s-au îndesit jos**,tot mai mult , pentru că **unele lucruri s-au rărit sus**.

Văd înaintea ochilor mei **diferite naționalități înfrățite** sub cutele drapelului nostru și acest fapt

este o mare bucurie pentru mine. Eu socot că înfrățirea și încrederea sunt cele două mari pârgii necesare pentru ca o activitate viguroasă și constructivă să scoată țara din situațiunea în care se găsește în clipa de față.”

Mareșal Averescu / 26 iun.'33

▣ Rosturile partidelor.

„ Cei mai mulți oameni politici vin în mijlocul poporului pentru a-l ameți cu făgăduieli nerealizabile și de aici s-a născut greșita convingere că partidele politice înșală lumea și nu fac nici un bine. Se scapă cu vederea că sunt și partide cari au făcut tot ce au putut pentru binele țării. Din fericire, pare că acum a început să se ia perdeaua de pe ochii oamenilor și să se facă deosebirea între acei care numai făgăduiesc , fără să se țină de cuvânt, și între cei care au făcut, fără a făgădui.

Mareșal Averescu / 26 iun.'33

▣ Partid de clasă ?

▣ Partid țărănesc ?!

” **Mă întreb ce însemnează** – nu vreau să fac polemică și nici dezbateri dușmănoase de partid, ci ca o pildă pentru cei care mă ascultă - **ce rost are în viața țării un partid de clasă ?**

Ce vrea partidul țărănesc ? Voește ca țara să se transforme în țărani ?

Orice minte sănătoasă vede că **este o imposibilitate** , ar însemna prăbușirea societății.

Voiește, oare , ca **guvernul să fie condus numai de țărani ?**

Nu știu dacă dorința aceasta poate fi luată serios în considerație.

Fapt este că **cu toții** cei care suntem aici împreună, și cu mine, **suntem scoboritori din țărani** , dar încetul cu încetul **fiecare am ajuns** la locul ce putem să ocupăm **pe baza pregătirii ce am avut.** Nimic nu a împiedicat pe țărani ca să se ridice potrivit cu însușirile lor și cu pregătirea ce primeau. Dar chiar **frunțașii partidului țărănesc ce sunt altceva** decât produsul instituțiilor de până acum ? Iar nu știu, zău, ce a produs până acum , din acest p.d.v. , partidul țărănesc de la nașterea lui și până azi ? **Rostul acestui partid eu nu mi-l pot explica decât prin intențiunea de a recolta voturile țărănilor în favoarea unor oameni cari nu se simțeau pregătiți să le recolteze prin alte mijloace .**

Evident că printre oamenii care conduc partidul țărănesc sunt și **oameni**

cari poartă haină țărănească , unii în permanență, alții la ocazie , dar este un sănătos proverb francez care zice că „nu haina face pe călugări” .

Poartă haine țărănești dar ei trăesc mai boierește decât boierii de viță !

„Domnilor, după mine **partidele de clasă nu sunt decât efectele unei mentalități deformată**

Ele duc la **desagregarea unui neam.** Locuitorii unei aceleiași țări, în loc să colaboreze înfrății la propășirea obștească, **se desbină în clase dușmănoase și-și tocesc energiile luptând unele contra altora.”**

Averescu / 26 iun.'33

▣ Cauzele decăderii economice .

” Iată de ce , în 1919 ,când s-a zămislit partidul poporului, și s-a pus întrebarea ce nume să i se dea, eu am fost hotărât de părerea să i se dea **denumirea de Paritd al Poporului.**

Am avut aproape 5 ani de război.**Războiul nostru** a durat numai **1 an și câteva luni.**

În timpul acesta , toată **populația viguroasă a fost chemată sub arme.**

Fabricile au fost, cu foarte puține excepții, transformate pentru **a deservi nevoile armatei.**

Nu s-a mai clădit aproape nimic.Ogoarele au rămas necultivate sau prea puțin cultivate.

Într-un cuvânt, **aproape toată activitatea omenească n-a urmărit alt scop decât nimicirea dușmanului.**

Nimic pentru nevoile obștești.Nimic pentru nevoile individuale.

Vă dați seama **ce gol s-a produs în avutul diferitelor țări.**

Pe de o parte, **nu se mai producea**, pe de altă parte, **se consuma și se consuma cu risipă și fără control.** Așa erau vremurile.

După război, când viața a trebuit să reintre în normal , s-a simțit necesitatea umplerii acestui gol. **Aici este originea întregului rău.**

S-a făcut atât cât s-a putut face , și deoarece se dispunea de bani, s-au aruncat fără socoteală. Criza economică.[.....] Criza economică este generală și foarte gravă , apăsând toate popoarele. La noi este și mai gravă , deoarece la conducerea țării , avem oameni nepregătiți. La noi, în plină criză, s-a venit cu „inovații” , cheltuielile au sporit cu aproape 23 de miliarde. Anul se încheie numai cu deficite.

Averescu / 26 iun.'33

▣ **Ofensiva răsturnării**

Starea de azi nu mai poate dăinui.

”Din tot sufletul **doresc o schimbare bună și pe cale normală**”

Pentru orice împrejurare, eu cer **partidului poporului, să pregătească partidul** , pentru a fi de folos țării. „Un partid politic nu poate fi de folos țării , nu poate face rânduială obștească, dacă nu are **rânduială în casa lui proprie.**

Cer de aceea organizații solide,și perfect disciplinate , pe care să pot conta că , fără șovăială și fără precupețire, vor desfășura activitatea lor călăuzite numai de vechea noastră deviză :

„Muncă, cinste , legalitate ,” P.P / 26 iun.'33

9.) Gr.Trancu –lași , Întrunirea PP de la Galați, 24 sept' 33

(„Dimineața” , an 29, nr.9607, 26 sept.'33)

La clubul PP din str.Domnească , o întrunire, cu participarea lui Gr.Trancu-lași.

Au vorbit : **dr.Duca** (șeful organiz.) , **gral Stoilov, col.Mihîilescu, col.Vasilescu, prof.Fumagali, dr.Atanasescu.**

Gr.Trancu-lași (ex-ministr Muncii) / 24 sept.'33

▣ **Ofensiva salatoare a lui Averescu**

[**LD : Atenție la nuanțele privind „limitele” constituționale „ !**

Vagă invitație spre guvernare militară , sau , oricum, de mână forte !]

A mărturisit nădejdea că , în câteva zile, **PP va face o acțiune salvatoare pentru țară.**

Mareșalul Averescu este singurul om politic [!!!] care are autoritatea morală să se adreseze țării întregi, indiferent de partid politic ,pentru a organiza **această acțiune salvatoare.**[....]

„Nu este,însă, mai puțin adevărat că, **păstrînd neconținut limitele prescrise de Constituție, este amenințată însăși existența țării.**

E la mîntea omului că **dacă** se pune problema de a alege

între aceste limite și prăbușirea țării,

nu vom ezita un singur moment de a părăsi prima cale și

de a alege pe aceea care duce la salvarea patriei.”

Întrunire PP / 24 sept.'33

Guv. IG Duca . 14 nov.'33

Alegeri - 20 , 22 dec.'33

10)Din campania electorală 22 nov.'33

("Lupta" , 23 nov.'33)

[**LD : ce oameni de claitate aveau averescanii ! Și nu s-au ales !]**

▫ Liste averescane :

mareșal Averescu - Ilfov, Mehedinți, Prahova, Teleorman

PPNegulescu - Prahova și Ilfov

Anibal Teodorescu - Ilfov și Teleorman

Petre Papacostea - Durostor , Ilfov.

prof.Gerota - Constanța

Șt . **Zeletin**- Roman și Iași.

11.) **Mareșal Al.Averescu, declarații, Iași, 19 dec.'33**

("Adevărul " , 20 dec.'33 ; "Universul" , 21 dec.'33)

[LD : **mareșalul dă dovadă ori de...bătrânețe, ori de neinformare...ori pur și simplu așa crede ?**]

Sosit la Iași, g-ral Averescu a avut o **consfătuire** cu amicii politici, ocazie cu care a făcut numeroase declarații ("Adevărul ")

Mareșalul , **invitat la masă la C.Meissner**, și-a expus câteva opinii prietenilor ("Universul ")
Averescu / 19 dec.'33

▫ **Hitler , antisemitismul, anticomunismul**

/ **Hitler** - așa cum li se întâmplă multor oameni politici -

a fost silit să-și schimbe ideile o dată cu venirea la putere .

Astfel, pe vremea când era în opoziție, **teza sa de căpetenie era antisemitismul.**

De când se află în fruntea Germaniei, **nu mai combate pe evrei, ci combate comunismul.**

Indirect, lovește însă și pe evrei , deoarece mulți evrei sunt comuniști.

În orice caz, nu se poate spune că ideea dominantă a guvernării actuale în Germania ar fi antisemitismul.

/ **Hitler nu este împotriva Ligii Națiunilor**, ci numai Mussolini s-a pronunțat astfel.

Dacă Hitler s-a retras din Ligă, este pentru că Germania avea o situație inferioară pe care n-o mai poate tolera . ("Adevărul ")

Averescu / 19 dec.'33

▫ **Garda de Fier**

După dizolvarea **Gărzii de Fier**, s-a dat ordin **membrilor "Gărzii "** ca , în lipsa candidaților proprii , **să voteze pe mareșalul Averescu** , numai acolo **unde candidează personal.**

/ **Mareșalul Averescu și-a exprimat nedumerirea** față de această dispoziție , spunând că **ar putea accepta voturile pentru partid ... dar nu pentru sine, personal.**

Aceasta ar însemna o izolare a sa de partid, de aceea respinge voturile.("Adevărul ")

/ **Mareșalul s-a declarat nemulțumit de recomandarea șefului "Gărzii" ca legionarii să-l voteze pe d-sa personal.**

În România există o "problemă evreească " dar **ea nu poate fi rezolvată cum vor gardiștii.**

"Cine are răspunderea guvernului, nu poate accepta ideile lor ,cari pot fi , cel mult pentru unii , o marfă de exploatat pentru vremuri de opoziție " ("Universul ")

Averescu / 19 dec.'33

▫ **Conversiunea**

Este împotriva lărgirii legii ; debitorii trebuie să fie cercetați caz cu caz, și să li se acorde conversiunea, numai dacă dovedesc că au folosit banii în agricultură.

Averescu / 19 dec.'33

▫ **Guvernul Duca**

A venit la putere fără respectarea normelor constituționale , fiind neviabil.

Politica externă promovată de Titulescu este **profund greșită ;**

Titulescu este "mai mult poet decât diplomat "

Toată **Mica Antantă nu-i decât poezie .** ("Adevărul ")

Averescu / 19 dec.'33

12.a) Rezultatele alegeri -PP-Averescu

Alba - 844	Arad - 2.426	Argeș - 104	Bacău - 825	Baia - 660
Bălți - 552	Bihor - 504	Botoșani- 970	Brașov- 1.120	Brăila - 1.557
Buzău- 160	Caliacra- 292	Caraș- 144	Cahul- 282	C.Lung-87
Cernăuți- 288	Cet.Albă- 1.094	Ciuc- 567	Cluj- 401	Constanța- 285
Covurlui - 1.918	Dâmbovița- 371	Dolj- 667	Dorohoi -1.361	Durostor- 1.217
Făgăraș- 1.701 (III)	Fălciu - 47	Gorj- 1.102	Hotin -?	Huned.- 287
Ialomița- 4.491	Iași - 508	Ilfov - 4.328	Ismail-685	Lăpușna- 268
Maramureș- 32	Mehedinți- 1.032	Mureș- 771	Mușcel- 269	Năsăud - ?
Neamț- 121	Odorhei- 476	Olt - 600	Orhei- 476	Prahov- 756
Putna- 164	Rădăuți- 202	R.Sărat-153	Roman- 50	Romanați- 676
Sălaj- 416	Satu mare-187	Severin- 194	Sibiu- 457	Someș- 241
Soroca- ?	Suceava- 332	T.Mare 120	T.Mică- 274	Tecuci- 753
Teleorman- 1.616	Tighina- 578	TimișT. 518	Trei Scaune-215	
Tulcea- 332	Tutova- 149	Turda- 119	Vaslui - 65	
Vâlcea- 136	Vlașca- 746			

/ LD : față de alegerile trecute , la Cameră , au ieșit din cursă :

PND- Iorga ,PP-Averescu , dizolvata Garda de Fer , PSD și P.Evr.

A.Rezultatul alegerilor pe București :

P.P.Averescu 4.167(VI)

12.b) Vasile Marin , *Crez de generație*, Colecția " Europa, Munchen, 1977 ,

ediția a IV-a (reimprimare după ed.a II-a București, Tipografia "Bucovina" IETorouțiu)

Vasile Marin / 23 dec.'33

▣ Statul burghez și Mișcarea [*revoluție* scrisese inițial] națională (p. 215-220)

(" Axa " , 23 dec.'33)

[LD : Scris la Jilava ? scris printre arestări ? în orice caz, înainte de asasinarea lui Duca

Sunt interesante opiniile sale privind "**mișcărilor antileberale**

-**averescanismul , țărănismul** - pentru înfrângerea cărora caută explicații

O face când ca un **istoric** (cunoscător al vieții politice) , când ca un **politician** (cu experiență politică personală, directă) , când ca un **gazetar** (cunoscător de culise , manipulări, speculații) ,

când ca un **avocat** (care câștigase , până atunci , multe din procesele Gărzii , dar , **pentru momentul analizei, ca militant legionar prigonit și persecutat.**

Era eroid ? era gata de jertfă ? brava ? nu-i păsa ? era fanatic ? credea că va trece și aceasta ,ca și celelate ? Nu știu.

Cert este că analiza lui, deseori, este incitantă .]

" **Tentativa de asasinat organizată de guvernul Duca -Titulescu împotriva Gărzii de Fier** în decembrie 1933, a fost și continuă să fie **motivată și teoretizată zilnic** ,prin **pana scrutătoare a blumenfelzilor** și, mai ales, prin **declarațiile stereotipe** inlasabil debitate de către un **proaspăt subministru [Victor Iamandi]** loquace și arțăgos , trecut direct din pivnițele cu parfum de Cotnari ale lașilor , pe strapontina comodă a unui minister.

"**La toate întrunirile** partizanilor săi, "îmbătați" de succesul venirii la putere, la Caracal sau la Mizil, la Sadagura sau la Podul Iloaiei, numitul **subsecretar de Stat a expus, în numele partidului liberal, considerațiunile** cari au motivat prigoana și desfrăul ilegal **deslănțuite** împotriva organizațiunii politice Garda de Fier.

"Între altele, d-sa afirmă invariabil că **partidul liberal reprezintă < ultima rezervă a democrației și a constituționalismului parlamentar >** , și, în consecință , **< acest partid**

este hotărît să mențină cu orice preț existența și structura statului burghez actual > .

"Cinstit și fără menajamente doctrinare , trebuie să recunoaștem că aceasta este problema politică a ceasului de față. Creator și proprietar al < statului burghez > - stat pe care națiunea , țara reală , nu l-a recunoscut ca firesc nici o dată - **partidul liberal a deschis lupta pe viață și pe moarte , împotriva unei organizațiuni politice ale căror rosturi exclusive erau tocmai acelea de a desființa actuala suprastructură etatică, artificială și parazitară , și de a investi națiunea aceasta cu forma de stat pe care ea o tot reclamă** cu insistență, și, mai cu deosebire, de la războiul cel mare încoace.

"Problema conturată astfel, **nu este nouă pentru partidul liberal.**

A a mai fost pusă : întâia oară de către **mișcarea politică a Mareșalului Averescu**, în anii 1926-1928 , a doua oară de către **Partidul Național-Țărănesc** între 1926- 1928; cu mult mai puțină gravitate, însă, și cu totul alte mijloace de realizare.

De data aceasta , prigoana nemaifântălnită până acum și **violența de reacțiune** a partidului, **reprezintă interesele naționale și internaționale ale câtorva**, dovedesc că **primejdia este reală și de neevitat** , iar lupta trebuie angajată până la capăt și cu orice mijloace.

Pe panta acestei **fatalități**, odată pornit, **partidul liberal alunecă vertiginos ; și la sfârșitul pantei**, nu poate fi decât **prăpastia**. [-----]

Vasile Marin /

[Averescanismul]

" Între anii 1919-1921, **generalul Averescu** , exponent al < *psihologiei tranșelor* > , ridicat de **națiunea armată la valoarea de simbol**, capacitează aspirațiile maselor populare demobilizate și, întemeind **o formație originală de luptă politică** , încearcă **pentru prima oară**, în mod viguros, **un atac de front împotriva partidului liberal** , în calitatea acestuia de **uzufructuar perpetuu al puterii de Stat**.

Ofensiva generalului victorios pe câmpul de bătaie, **deși sprijinită fanatic de masele populare** însetate de dreptate, **eșuiază lamentabil în rețelele de sârmă ghimpată ale intrigii politice ; organismul politic creat** în condițiuni neegale de generalul Averescu , **viciat congenital și prin lipsa de calitate a multora** dintre membrii conducători , **alunecă în mrejele abil întinse de bătrânul corsar al puterii , Ionel Brătianu, și ajunge politiciște la remorca partidului liberal , masă de manevră în mâinile lui Constantinescu -Porcu**, după ce , din punct de vedere doctrinar , **se înecase în apele stagnante** ale unui așa-zis < *neoliberalism* > , grație însușirilor de pilot emerit ale d-lui **Mihail Manoilescu**.

"Prima încercare a Națiunii de a-și croi **Statul firesc, se împotmolește fără ieșire**, din lipsa de **înțelegere** a realităților și a momentului istoric, și **din neputința de creație** a aceloră în mâinile cărora ea își pusese , fără rezerve, destinele.

Astfel, **fenomenul averescan, dispare în fraudă și umilintă, înghițit pe nemestecate de caracatița liberalismului acaparant.** "

[-----]

Pentru că, dacă **pe câmpul de bătălie al mișcării averescane n-a rămas decât legenda** antrepozitelor incendiate și a alegerilor pătate de fraudă, [--- --]

Vasile Marin / 23 dec.'33

Guvern Tătărescu .Legislatura I.Sesiunea ordinară. 1 febr.'34

13.)C.Argetoianu , tratative pentru un partid agrarian, 24 febr.'34

("Facla" , an.XIII, nr.923, 24 febr.'34 + foto C.Argetoianu)

C.Argetoianu nu a renunțat la ideea de a forma **cel de-al III-lea partid de guvernământ**.

D-sa crede că va găsi **partizani** chiar printre oamenii care , astăzi, o consideră "o fantezie "

... în ianuarie, **Argetoianu** a vizitat pe **mareșalul Averescu** , căruia i-a explicat necesitatea creării acestui partid. Averescu a fost de acord cu ideea, dar **a avut rezerve privind "formula " propusă și programul.**

Aceste condițiuni , nu prea au fost pe placul lui Argetoianu ;

/ Partizan al creerii unui nou partid , este **dr.Lupu**, care , însă,

consideră că Argetoianu sporește "babilonia" .

/ Adversari ai formulei Averescu sunt **O.Goga** și **Gr.lunian**, care consideră că **nu se poate face nici un acord cu șeful PP.**

Ziarul conchide că **străduințele lui Argetoianu sunt zadarnice .**

Partid agrarian ? / 24 febr.'34

14.) C.Argetoianu , tratativele cu P.P- Averescu , 2 - 6 mart.'34

"Facla" / 3 mart.'34 + foto C.Argetoianu

▣ Tratative Averescu -Argetoianu

"Facla " a fost singurul ziar care a informat la timp pe cititorii săi ,asupra **tratativelor duse de C.Argetoianu cu partidele mai mici , pentru formarea unei "Uniuni parlamentare " .**

Scopul ar fi fost ... să dărâme guvernul și să candideze la succesiunea guvernării.

Inițiativa lui Argetoianu nu a reușit, deși fusese primită cu entuziasm.

În timpul tratativelor, **Argetoianu a constatat o identitate de vederi numai cu mareșal**

Averescu , și a hotărât să continue contactele. Au fost mai multe întrevederi, la care cei doi au constatat ... o mare identitate de vederi politice .

Argetoianu a propus reconstituirea Partidului Poporului,iar Averescu a acceptat entuziasmat .

"Facla" / 7 mart.'34

▣ Prtidul Poporului se reântregește

Știrile au apărut în ziarele partidelor respective, "**Îndreptarea** " și "**Pământul nostru** " .

Bazele acordului, sunt ținute , deocamdată , **secrete.**

Unul din cele mai de seamă puncte , **prevede modificarea Constituției .**

Averescu și Argetoianu consideră actuala Constituție depășită .

Aceași opinie o au și Octavian Goga și Al.Vaida -Voevod.

Ei ar dori o constituție redactată într-un spirit "**de dreapta**" ,care să ducă la **întărirea**

executivului și la **întărirea prerogativelor regale**

Averescu -Argetoianu /2-6 mart.'34

15.) Gr.lunian (PRT) , discurs la Mesaj, 2 mart.'34

(DAD, MO 16, 2 mart.'34, p. 559)

[LD , context : PNL, de la 1918, a încercat tot timpul să se opună **tentiștelor noi, dorințelor de înnoire, vrând să fie unicii beneficiari ai votului universal și al reformei agrare]**

PNL a avut o nouă manifestare de împotrivire, în popularitatea generalului Averescu .

Ea nu a avut o lungă durată. Pentru ce ?

Pentru că , atunci **când Partidului Poporului a fost chemat să realizeze programul , care**

avusese încrederea țării , **n-a răspuns așteptărilor** și atunci **acest spirit de răzvrătire**

antiliberală care a rămas totuși permanent , s-a canalizat aiurea , și ați **avut începuturile**

Partidului Tărănesc"

Gr.lunian / 2 mart.'34

16.) Victor Iamandi (PNL) , omagiu lui Șt.Zeletin , 10 mart.'34

(DAD, MO.nr 21, șed. din 10 mart.'34, p. 716)

[Context : răspunde la interpelările privind protecția muncii naționale, care declanșează polemici privind nașterea burgheziei românești]

Vezi doc. integral la [Fișier PNL](#)

În sprijinul argumentării meritelor PNL , pe linia **creerii burgheziei** naționale românești, a formării **economiei naționale**, a societății capitaliste, a formării **statului național unitar** .

Victor Iamandi aducea **susținerea sociologului Ștefan Zeletin** , înregimentat , și în 1934, în **Partidul Poporului**, în cadrul căruia fusese prieten cu Octavian Goga.

17.) Procesul Gărzii de Fier, 28 mart.'34

("Universul " , 29 mart.'34)

Mareșal Al.Averescu / 28 mart.'34

Intrând în sală, **Consiliul , publicul și acuzații se ridică în picioare .**

După ce depune jurământul, membrii Consiliului se așază ,

acuzații rămânând în picioare tot timpul depoziției.

-av. Vasiliu -Cluj : **Cum privește dl martor aplicarea stării de asediu ?**

-Averescu : Asupra acestei chestiuni, m-am pronunțat într-un articol din " Îndreptarea " .

În câteva cuvinte **aș putea rezuma acele păreri.**

Nu putem avea o lege a stării de asediu , atâta vreme cât Constituția se opune categoric.

- Vasiliu : Totuși, **dvs ați făcut uz de starea de asediu în 1920 ?**

-Averescu : În 1920 , ne găseam încă în stare de război.

În 1916, se votase o lege excepțională , care urma să se aplice tot timpul războiului european.În baza acelei legi se aplica starea de asediu.

-Vasiliu : Cum considerați dvs **dizolvarea Gărzii de Fier**, din punct de vedere legal și politic ?

-Averescu : N-am pe ce să mă bazez spre a exprima o părere definitivă asupra legalității.

În 1920, am dizolvat partidul comunist, având probe evidente că e periculos ordinii publice .

-Vasiliu : Cum se face că în 1920 s-a întronat liniștea,deși comuniștii au participat la alegeri ?

-Averescu : Liniștea nu se restabilește prin legi.

A fost nevoie de mult tact ca să aplanez **70 de greve.**

N-am oprit pe comuniști să meargă la alegeri.

Și-au ales reprezentanți în Parlament, și Parlamentul a luat măsuri disciplinare contra lor.Iar când am avut dovezi irefutabile împotriva comuniștilor,au fost trimiși în fața justiției.

-Vasiliu : ce părere aveți **despre g-ral Cantacuzino ? este capabil să intre într-un complot ?**

-Averescu : Nu-l cred capabil.

mareșal Averescu / 28 mart.'34

Vacanță parlamentară

18.) Gh.Brătianu - mareșal Averescu : acord de opoziție , 12 mai '34

Gh.Tătărașcu. Legislatura PNL. Sesiunea extraordinară .14 nov.-

19.) PPNegulescu (P.P.-Averescu) , declarație, Ploești, 26 iun.'34

("Adevărul " , 28 iun.'34)

[LD : aici , poate , introduci pasagii din " Destinul omenirii " , reflecțiile lui despre dictatură]
PPNegulescu, fost ministru, președinte al organizației averescane la Prahova, **a fost sărbătorit** de prieteni, la o masă comună , în saloanele Institutului de aplicație menajeră.
Cu acest prilej, **PPNegulescu a rostit o cuvântare** , la care , printre altele , a vorbit despre dictatură. **Dictatura - a spus el - nu este în sentimentul Partidului Poporului .**
" Noi nu vom fi un guvern de dictatură , ci numai un guvern de autoritate ,
lucru ce a lipsit guvernelor din ultimul timp.
"De altfel, **dictatură a existat în România** încă de **pe vremea lui Ion IC Brătianu .**
Parlamentul nu făcea decât ceea ce dicta vizirul .
Aceasta nu este dictatură ? Ionel Brătianu , întocmai ca și tatăl său, a guvernat tot prin dictatură.
Iar național-țărăniștii au dat cea mai îndrăzneată formă de dictatură , luând demisiile în alb ale parlamentarilor.
În **Austria** , pe timpul recente revoluții interne, s-a decretat starea de asediu care a durat numai **4 zile.**
Noi trăim , de atâtea luni , sub stare de asediu , care nici nu este măcar necesară .
" Ce nevoie mai are țara românească de dictatură ? Dictatură avem și acum .
Nu trebuie să o aducă viitorul guvern. Țara cere cinste.
Mulți din conducătorii ei întrebunțează banii pentru dâșii .
Țara sărăcește , iar ei se îmbogățesc.
Poporul nu vrea decât un om de cinste în fruntea lui, și acesta este mareșalul Averescu
Partidul Poporului va fi chemat în curând la guvern,și va da un guvern de ordine , cinste și moralitate . "
PPNegulescu / 26 iun.'34

20) **Al.Averescu , Congresul PP , Brașov , 10 iul.'34**

(" Adevărul " , an 48, nr. 15.487, 8811, 12 iul.'34)

Adevărul /

Congresul PP s-a desfășurat într-un cadru și **o atmosferă foarte însuflețită**, cu participarea unui **mare număr de delegați din toate județele și comunele din apropiere.**

Au participat la congres , următorii fruntași de la centru :

g-ral Văleanu, g-ral Diaconescu, Grigore Trancu-Iași, Petre Papacostea, Al. Oteteleșanu, dr.Neguș, Cincinat Pavelescu, prof.Silviu Kogălniceanu, col. Homoriceanu, Imbroane, col.Gagiu, dr.Dănilă Sasu, Gheorghide, V.Bedițeanu, av.Popovici, Gh.Berea (Bacău) , dr.Constantinescu, dr.Nătuțescu, dr.Duca (Galați) , Șerban Otulescu, C.Alevra , av.Manolescu, I.Riga, N.Popescu, Tomulescu -Săcele, Jacomin (Muscel) Zaharescu (Buzău) , ș.a.

/ **Mareșalul Averescu** a sosit cu trenul , la ora 10 dimineața, fiind însoțit la gară de o lume imensă. În piața din fața gării, mareșalul Averescu **a fost salutat de deputat dr.Aurel Neguș**, în numele d-lui **Gh.Brătianu.**

Apoi a luat cuvântul **IGStoian - șeful averescanilor** din Brașov, Odorhei și Tg.Mureș-care a evocat intrarea glorioasă a mareșalului pe pământul Transilvaniei , cu 18 ani în urmă.

Mareșalul a mulțumit de primire.

/ **Mareșalul** a luat loc într-o **trăsură trasă de 4 cai**, înconjurată de **junii brașoveni** în costume pitorești. Cortegiul a pornit spre oraș, cu **muzici și fanfare** .

Pe bulevardul Ferdinand , a avut loc **defilarea congresiștilor**, care a durat peste o oră .

Au defilat : membrii CC, foștii miniștri și foștii parlamentari, șefi de organizație , țărani din comunele vecine

/ **Adunarea** s-a deschis la ora 12 , în sala **Teatrului " Astra " .**

-**Dănilă Vasu** a adus salutul organizației de Făgăraș.

-**I.G.Stoian** , fost senator, a salutat pe mareșalul Averescu , asigurându-l de sprijinul poporului, a țării. Țara vrea faptenu vorbe.

-**Petre Papacostea** - **critică activitatea guv.liberal ; critică acțiunea lui Mihalache, a PNT ;**
"Țara se află în pragul revoluției .

Ea poate fi făcută cu brutalitate ori pe cale pașnică.

Mareșalul și-a pus o chestiune de conștiință :

sau în fruntea guvernului , ca să previe revoluția,

sau în fruntea mulțimii , ca s-o canalizeze ."

-Oteteleșanu - Critică acțiunea partidelor ; critică fraudele liberalilor care au împiedicat intrarea averescanilor în Parlament ; respinge îndrăzneala liberalilor care învinuesc PP de **tendință prodicatoriale**, când ei guvernează cu **stare de asediu, cenzură și înăsprirea legii Mârzescu !**

- Gr.Trancu - Iași - Critică acțiunea partidelor care se pretind democratice ,[PNT] dar au făcut represiunea de la Lupeni și Grivița !

Al.Averescu / 10 iul.'34

▣ **Dictatură cu "î investire"**

[LD : nu era o noutate ! Sistemul acestor " **revoluții**" , eu l-aș numi "**presiune electorală**" .

A fost practicat **de țărăniști** aproape 10 ani , cu punct culminant în **toamna 1928** .

A fost practicat **de liberali** , în timpul guvernării Vaida, cu punct culminant în **toamna 1933** .

La urma urmelor, **de ce să nu-l fi folosit și Averescu -Gh.Brătianu ...** în toamna **1934 ?!**

Cuvintele erau rostite , exclusiv pentru **urechile MSRegelui** și pentru semnal.

Era totuși o deosebire : PNL și PNTJ au cucerit puterea pentru partidele lor, cu respectarea regimului parlamentar democratic.

Parcă mareșalul Averescu nu voia asta !

Prin contagiune, mai era vorba de " **modele**" . **acolo unde nu erau "regi autoritari "** au fost ... **Hitler, Mussolini , Franco .Și i asta -i adevărat .**

Dar mareșalul era cel chemat ?! **Carol II** nu avea propriul **apetit dictatorial ?**

Antonescu , pe atunci, oare se gândea la asta ?

A fost bine ? A fost rău ? Nu importă .A fost un fenomen contemporan.]

Mulțumește de primire și-și arată emoția .

Evocă momentul căderii de la guvern (1927) , **nu prin voința țării, ci prin intrigi.**

"Deși aș avea nevoie de repaus, constat că nu a sosit momentul să atâr n și sabia politică în cui. Trebuie îndreptarea în țară.

O știi, o simt și o doresc, dar regret că nu am fost lăsat s-o realizez.

Nici o dată nu am făcut promisiuni , n-am desfășurat programe .

Cineva m-a întrebat o dată la Cernăuți : **ce program aveți ? .**

Am răspuns prin semne : obraz !

A vorbit aici de dictatură **d.Vasu**. D-sa a spus că vreau **dictatura cinstei , legalității și a dreptății**, și sala a plaudat .

Cam la fel a vorbit și **d.Oteteleșanu** .

Acum câțeva vreme, "**Îndreptarea**" a spus că **vreau dictatura legilor .**

Este adevărat .Da. Eu vreau dictatura legilor.

Dar **vreau să înceteze ura , să înceteze dictatura ilegală** de azi, dictatura bunului plac.

Aș merge până acolo că **aș readuce în țară la noi datinile romanilor**

care **î investeau pe unul din cetățenii Romei cu puteri discreționare** ,

pentru un anumit termen , și după aceea el se ducea în fața Senatului ,unde dădea seama de ceea ce a făcut .

Vreau dictatura cu investirea țării , și cei ce o execută **să dea socoteala în fața țării.**

Dictatura oamenilor care fac lucrurile pe ascuns , care **înșală** , vorbind de **democrație**, de **libertate** și care **nu țin seama** măcar de **Constituție**

-dictatura aceasta nu se poate admite .

Dvs.voiți dictatură ; o vreau și eu ; dar cei interesați ne vor împiedica .

Va trebui **să ne înarmăm și să ducem lupta până la reușită.**

Sunt hotărât să încep , cu orice preț, **imediat după vacanță** , și **să duc lupta** cu ultima energie.

Doresc să înceteze dictatura ipocrită și să se introducă dictatura cu investirea țării."

Adevărul / 11 iul. '34

▣ Recepții și botez

/ După terminarea congresului, fruntașii partidului **au plecat la Bran** , unde a avut loc **o masă la vila d.lui IGStoian**. Acolo au rostit toasturi mai mulți fruntași.

/ După masă, toată lumea s-a întors în Brașov, unde a avut loc **botezul** fiicei famGavrilescu (consilier la Curtea de Apel) , nași fiind mareșalul și d-na Elena Gh.Stoian.

/ Apoi a avut loc o scurtă **recepție la clubul PP** , unde Stoian și-a prezentat colaboratorii ..

/ Cu trenul de 8 seara , Avrescu s-a întors la București

Adevărul / 12 iul.

▣ Polemică

" **Îndreptarea** " consideră că "**Adevărul** " **deformează declarațiile** mareșalului .

Adevărul reproduce textul din "Îndreptarea " :

< Aceasta **nu ar fi o dictatură**, ci ar fi **vechiul postulat al democrației :domnia legilor**, despre care democrația a socotit întotdeauna ar egala în România **cu o adevărată revoluțiune**. [-----]

Rostul acțiunii politice trebuie să fie **realizarea integrală** , completă, **a democrației și a parlamentarismului** , așa cum e prevăzut în **legea noastră fundamentală** . >

D.Costin Sturdza este de altă părere . D-sa preferă o **dictatură netedă** , deoarece **și cea mai proastă dictatură** , are **superioritate față de impostura democratică** .

Mai întâi, **dictaturi bune nu există**. Există numai **dictaturi proaste**.

Exemplul **Italiei**, al **Germaniei** dovedește drastic că cea mai mare **păcăleală politică**, **impostură politică**, **este regimul dictatorial**. **Cel mai prost, mai insuficient regim democrațic, este de preferat dictaturii**.

PP- Averescu / 10 iul.'34

21.) **Virgil Madgearu** , Congresul org.PNȚ Ilfov- București , 10 iul.'34

("Adevărul " , 11 iul.'34)

Madgearu / 10 iul.'34

▣ Condiții de guvernare

PNȚ nu va mai primi guvernarea decât cu două condiții : mâinile absolut libere ; durată nelimitată.

Cine și-ar mai lua astăzi răspunderea unei guvernări atât de grele,știind că guvernarea poate fi în orice moment curmată , fără nici un motiv ?!

În orice caz, succesiunea nu poate să revie decât PNȚ și d-lui Mihalache . [-----]

Nu poate fi vorba de partidele mici, care dovedesc că în toate alegerile

nu se bucură de sufragiile mulțimii . Așa -zisul **partid al mareșalului Antonescu** , n-a întrunit în ultimele alegeri **nici 2 % !**

" Am prea mult **respect pentru bătrânețea unui om** care a însemnat mult în țara noastră , ca să spun tot ce cred despre **încercarea din mai** , de a se face **un guvern prezidat de mareșalul Averescu** .

Prefer să tac, dar , tăcând, să nu se creadă că n-aș putea să vorbesc , pentru a arăta țării **tot grotescul și ridicolul încercării din mai "**

Așa fiind, nu rămâne decât o singură soluție : un guvern național-țărănesc. [-----]

Virg.Madgearu / 10 iul.'34

22.) **Victor Iamandi** , declarații politice , Târgu Ocna,20 iul.'34

(Adevărul " , 21 iul.'34)

Victor Iamandi / 20 iul.'34

▣ Întruniri județene PNL

▣ Împotriva amatorilor de aventuri

" Salută manifestarea de opinie de la Tg.Ocna , care venea după aceea impunătoare de la Botoșani [LD : lipsă în documentare] unde s-a dat semnalul acțiunii necruțătoare pe care PNL trebuie s-o întreprindă împotriva amatorilor de aventuri .
" De trei sferturi de veac, viața politică a României a mers, netulburată , pe căile unei liniștite și normale dezvoltări a instituțiilor sale democratice. De câțiva ani încoace, însă , câțiva panglicari ai psihozei pe care o parcurgem în această epocă de confuză și iritantă tranziție, câțiva exponenți ai arivismului și ai dezordinii morale - parodiatori ridicoli ai experiențelor de aiurea, care și aceia se dovedesc , pe zi ce trece, tot mai ineficace și încearcă să se avânte în deslănțuiri de aventuri " dictatoriale" , care nu pot avea nici o legătură cu interesele superioare ale statului și nici cu structura sănătoasă a conștiinței politice a poporului nostru.
În contra unor asemenea tendințe , se impune prompta reacțiune a noastră " [-----]
[Victor Iamandi](#) / 20 iul.'34

▣ Organizații teroriste și criminale

▣ Duplicități iresponsabile.

[LD : nu se înțelege prea bine cine vrea schimbarea Constituției ?
Poate mă înșel ? atunci... toată judecata se răstoarnă !]

" Guvernarea noastră, sprijinită pe voința marelui majorității a țării și pe încrederea Coroanei, trebuie să meargă înainte până la îndeplinirea completă a programului cu care a fost adus la cârmă. Dar , pe lângă aceste comandamente , care cer un regim de durată și de continuitate la cârma statului, partidul liberal are un drept imprescriptibil de a rămâne în fruntea treburilor obștești, pentru a-și da întreaga lui contribuție la consolidarea țării ,pe care și-l trage din sângele generos al lui IG Duca, care a fost ucis mișelește tocmai în momentul când trebuia să înceapă marea sa acțiune reparatoare .

" Generația noastră rămâne neclintită pe linia de luptă pe care o ocupă astăzi.
[-----]

" În ceea ce privește pe acei oameni politici care, după ce au fost scoși din circulație de voința populară , încearcă asăzi să beneficieze de spiritul morbid al unor grupări organizate la întuneric pentru asasinat și distrugere , e bine să ia aminte că suntem gata la toate sacrificiile pentru a pune ordine în această țară, rămasă din nenorocire prea multă vreme la bunul plac al tuturor aventurierilor și naufragiațiilor vieții noastre publice. "
[Vict. Iamandi](#) / 20 iul.'34

23.) Ștefan Zeletin a încetat din viață , 21 iul.'34

("Adevărul" , 21 iul.'34)

prof.univ. Șt.Zeletin - la Univ,din Iași - a încetat din viață ,la 52 de ani , la locuința sa din București. Distins sociolog , multe lucrări

24.) Victor Iamandi, (subsecretar de stat , Interne) , interview , Slănic, 24 iul.'34

("Adevărul" , 27 iul.'34 + foto Victor Iamandi)

Slănic, 24 iul.'34

Prof. I. Ko"nig- Roman , colaborator al ziarului " Czernowitzer Morgenblatt " , a obținut un interview de la Victor Iamandi .

[Victor Iamandi](#) / 24 iul.'34

▣ Declarațiile de la Iași, Botoșani, Tg.Ocna

▣ Regim democratic , constituțional .

[LD: este vorba de un turneu politic al lui prin Moldova.

Pe de o parte, era miza **alegerilor locale** ce urmau să fie în august , pe de altă parte , era **răspunsul PNL la acea " criză din mai"** (tentativa lui Averescu de a veni la guvern) care tulburase disproporționat scena politică românească, dar și o **resuscitare a agitațiilor extremiste de dreapta** . Mie îmi lipsesc declarațiile lui de la Iași și Botoșani]

"**Declarațiunile** pe care le-am făcut în ultimele două săptămâni, la manifestațiunile de la Iași , Botoșani și Tg.Ocna și prin care **am afirmat nevoia imperioasă de a se organiza o apărare cât mai serioasă a regimului democratic și constituțional** în țara noastră și de a se da o expresie cât mai amplă **acțiunii de opinie publică** împotriva **tendințelor anarhice ale extremiștilor de dreapta** [-----]

Victor Iamandi / 24 iul.'34

▣ Agitații anarhiste , extremiste

[LD : aluzii la Averescu , la Goga, la Gh.Brătianu , la Iunian ?

Numai că țara ... nu părea nici în " unanimitate " , nici " definitiv câștigată" , regimului democratic și constituțional - cum declara Iamandi .]

" **Dacă** aceste directive și comandamente politice și sociale au luat, în vremea din urmă , în acțiunea mea - care , de altfel, este **și a partidului liberal în întregimea lui** - o formă atât de categorică și de pregnantă , explicația stă în faptul că **agitațiile - și cele văzute și cele nevăzute - ale extremiștilor de dreapta , stimulați și de spiritul de aventură al unor politicieni fără scrupule** - pe care **votul universal i-a scos din circulație - au devenit** , dacă nu direct amenințătoare - ceea ce ar fi grav - însă **destul de îngrijorătoare pentru a nu ne lăsa indiferenți** . "

Vict.Iamandi / 24 iul.'34

25.) Al.Averescu , întrunire P.P. , Galați, 1 oct.'34

("Adevărul " , 2 oct.'34)

O mare întrunire averescană. Au luat cuvântul : **Al.Oteteleșanu , M.Duca, Meitani, Petre Pogonat ,Petre Papacostea, Bucșan, Gr.Trancu -Iași .**

Al.Averescu / 1 oct.'34

▣ Situația politică

Democrația românească este " o minciună " .

Votul universal este " o minciună sfruntată "

(reamintește situația din 1920, 1922 , și bătăliile electorale)

Propaganda prin întruniri - ca cea de azi chiar ! - este "o metodă greșită "

Trebuie alte metode - pe care el le va expune la congresul de la Iași (14 oct.)

Cenzura și starea de asediu sunt "încălcări grave ale Constituției "

(citește art. 25 și 128 din Constituție)

" Dați-mi voie ca lăsând modestia la oparte , să vă întreb : **eu, mareșalul Averescu**, care am servit țara jumătate de veac, care am luat parte , efectiv, la 3 războaie glorioase, care am dat dovadă țării că sunt omul ordinei , **eu să fiu cenzurat ?**

Eu să fiu învinuit că nu respect legea, ordinea, în spiritul cărora am crescut și am educat oștirea, eu să fiu chemat la ordine, **de cine ?**

Acești oameni care au ațâțat la dezordine , **să vie să mă cenzureze ?**

După mine, **lucrurile nu mai pot merge așa**. Declar că **am să lupt pe toate căile îngăduite de lege** și am **să duc în fața legii pe toți cei ce ne-au adus în situația de astăzi . "**

Averescu / 1 oct.'34

Gh.Tătărescu. Legislatura PNL. Sesiunea ordinară .15 nov.'34 / 25 apr.'35 .

LD :vezi diversele tentative de alianțe și combinații politiceale PP - fișier [Sistem de partide](#)

26.) PPNegulescu , Reformele timpului [parlamentarismul] 31 dec.'34

(fost ministru, fost președintele Adunării Deputaților)

(Rev." Parlamentul românesc" , an V , 31 dec.'34 , p. 10-15)

[LD : revista a editat un masiv număr jubiliar , la împlinirea a 5 ani de la apariție,ca **un memento de meditație, de reculegere , de retrospectivă, de sinteză**, la problemele acute cu care era confruntată societatea românească .

Directorul revistei i-a propus lui PPNegulescu să-și aducă contribuția .

Mărturisesc **admirația** pe care o am față de autorul "Destinului omenirii" - la care, probabil, medita sau scria încă de pe atunci - și **marea influență** ce a exercitat-o asupra mea , încă din studenție, pentru **problematica doctrinelor politice**. **Prima mea carte** de acest gen , citită în separeul bibliotecii Facultății de Istorie, închisă cu lacătul la gratii, carte ce mi-a produs și **primele mari îndoieli, primele mari întrebări** , privind istoria oficială care ni se preda la facultate ...De atunci însă, știu cât de tare s-a iluzionat și PPNegulescu ! Acum îi consemnez gândurile din 1934]

PPNegulescu / 31 dec.'34

▣ Criza parlamentarismului

" În adevăr, **vechea credință în virtuțile parlamentarismului** , **nădejdi** mari ce se puneau la început într-însul, **au scăzut treptat** , și nu mai au astăzi **tăria de altădată**.

Obiecții , a căror valoare nu se poate nega, **se ridică cu zgomot împotriva-i ; fapte**, a căror realitate nu se poate contesta , **îl pun** , uneori cel puțin, **în situații grele**.

Edificiul ce adăpostește **viața politică a statelor constituționale** a început astfel să **trosnească** , în chip neliniștitor , din toate încheieturile.

" **Forme nouă de organizare își fac** , cu grabă și cu îndrăzneală, **apariția** .

Și **dacă îndoielile** , cu privire la așezămintele de până acum, **sunt desigur penibile**, pentru **cei ce le-au mai păstrat** un grad de **încredere și de simpatie**, **temerile** , cu privire la cele ce se îngrămădesc să le ia locul și care nu se vede încă bine unde vor duce omenirea, **nu sunt mai puțin chinuitoare** .

" În atmosfera turbure pe care o creează frământările din ce în ce mai accentuate ,de acest fel, **rostul gânditorilor se înțelege de la sine**.

Alături de oamenii de acțiune, dacă nu și mai mult decât ei,

oamenii de cugetare sunt datori să aducă un cuvânt de lămurire ,

pe care faptul că nu iau parte , în mod direct, la luptele ce se dau în toate aceste privințe, cu atâta pasiune , îl poate face **mai dezinteresat și mai obiectiv** . "

PPNegulescu / 31 dec.'34

▣ Curente de reformare parlamentară

" **Că regimul parlamentar este forma cea mai înaintată a democrației contemporane**, nu mai satisface astăzi pe mulți , e un lucru prin care **nu câștigăm nimic , să-l ascundem**.

E mult mai util **să cercetăm ce voiesc cei ce sunt nemulțumiți de el**.

Unii dintr-înșii se mărginesc să **reclame reforme** capabile să înlăture neajunsurile ,destul de numeroase și destul de mari , **de care suferă acest regim**.

Alții, socotind că el n-a adus popoarelor mai nici unul din foloasele făgăduite , **cer înlocuirea lui cu alte forme de viață politică**.

Nu puțini , în sfârșit, **văzându-l deja înlocuit** în unele state europene, cu așa numite "**regimuri de autoritate**" , nu mai cred necesar nici măcar să-l cânte prohodul , ocupați cum sunt **să ridice în slăvi noile așezăminte**.

" Ce valoare au aceste păreri, aceste atitudini, aceste încercări ?

Și unde pot ele să ducă popoarele ce, cu o rezistență morală și materială redusă considerabil de gravă criză economică prin care trec, ascultă, obosite și dezorientate, și par să fie gata să se supună, cu resemnare, la orice experiență, oricât ar fi ea de riscantă ? "

PPNegulescu / 31 dec.'34

▫ **Democrația ca autoguvernare**

" Ca concepție teoretică, democrația a inspirat doctrinarilor politici, când a apărut, o admirație fără margini.

Când a devenit însă o realitate practică, încrederea în eficacitatea ei, care se presupunea, la început, că trebuie să fie miraculoasă, a scăzut foarte repede.

Și nu numai pentru că așa au fost oamenii dintotdeauna.

Ei n-au prețuit, în adevăr, nici o dată, fără nici o rezervă, decât numai lucrurile pe care nu le aveau.

Era însă, în cazul de care vorbim., ceva mai mult; era faptul că

noul regim politic nu da rezultatele ce se așteptau de la el.

" Numai că cei ce aveau dreptate când făceau această constatare, greșeau când socoteau că de vină era numai regimul politic ce nu-i mulțumea.

Ei nu înțelegeau că pricina ineficienței lui relative trebuia căutată, mai mult,

în lipsa de pregătire a popoarelor, ce nu se puteau servi de el așa cum se cuvenea.

" Nu mai încap, în adevăr, nici o îndoială, pentru oricine a studiat cu ceva mai multă luare

aminte istoria, că democrația s-a născut pre devreme

și a surprins marile mase ale națiunilor prea puțin pregătite ca s-o primească."

PPNegulescu / 31 dec.'34

▫ **Nepregătirea oamenilor de jos.**

Nici evoluția lor intelectuală, nici evoluția lor morală, nu erau destul de înaintate, ca să le permită ca să se guverneze singure, în mod real și cu succes, așa cum cerea noua formă de organizare a vieții lor politice.

Cum era să se guverneze singuri, cu adevărat, micii plugari, micii meseriași, negustorii ambulnți, ciobanii, pescarii, salahorii, servitorii, care formau, pretutindeni, marea majoritate a națiunilor și care nu numai că încă nu știau cu toții să citească și să scrie, dar nu cunoșteau nicidecum istoria și geografia țărilor în care trăiau, nici legăturile cu țările vecine, nici interesele lor, atât de numeroase și de variate ?

Cum puteau să se pronunțe asemenea oameni, prin voturile lor, asupra celor mai bune soluții ale problemelor politice, economice și sociale, care sunt, de obicei, atât de complicate ?

Și cum erau să reziste tentațiilor de a abuza de puterea publică, pe care le-o punea la dispoziție noul regim, toți oamenii de jos, chemați s-o exercite ?

Unii dintre ei erau nu numai săraci, dar și cu totul nedezvoltați sufletește, din p.d.v.etic. Ei aveau în sânge " foamea milenară " a numeroaselor generații de strămoși ce tânjiseră vecinic după o viață mai bună, fără să aibă, în același timp, disciplină morală pe care o dă o educație mai îngrijită, ca cea care se dă în păturile mai de sus ale popoarelor.

Englezii obicinuesc să zică, încă și astăzi, că trebuie trei generații pentru a face " un gentleman ". Lucrul era cu atât mai adevărat în **veacul al XVII-lea**, când a început în țara lor **regimul constituțional**, și rămânea adevărat și la celelalte popoare ce le-au urmat pe aceeași cale."

PPNegulescu / 31 dec.'34

▫ **Abuzurile absolutismului - Revoluțiile.**

▫ **Democrația constituțională**

" Cum a putut dar să ia naștere **democrația** înainte de vreme și cum a putut să se impună popoarelor ce nu erau pregătite s-o primească ?

La originea mișcărilor politice care au dus, în cele din urmă, la instaurarea acestui regim , au stat **abuzurile absolutismului monarhic**.

Fără ele, **popoarele** și-ar fi căutat în tihnă de nevoile lor, și nu s-ar fi apucat nicidecum de **revoluții** . Ele n-au cerut drepturi, așa, ca din senin, și numai pentru plăcerea sau pentru mândria de a le avea. Ele au fost silite să le reclame ca să scape de neacziuri și de suferințe.

Se știe din istorie cât de mari au fost **abuzurile monarhiei absolute engleze** în veacul XVII-lea , ce nemulțumiri adânci au provocat și la ce frământări primejdioase au dus, până la **revoluția de la 1688**, care le-a pus , în sfârșit capăt .

Se știe , de asemena cât de mari au fost **abuzurile monarhiei absolute franceze** , din aceleași veac, și din cel următor, ce suferințe au pricinuit , ce indignări au stârnit, și cum au făcut inevitabilă izbucnirea **revoluției de la 1789**.

" Din aceste revoluții, însă, n-a ieșit ,la început, decât o primă formă, încă timidă , a democrației ,adică **regimul constituțional**, în care **drepturile maselor populare nu erau încă prea mari**.

Cu acel regim, poporul englez și cel francez , au putut realiza, totuși, **progrese însemnate** , fiindcă el le asigura , mai mult sau mai puțin, **în contra abuzurilor de sus**, fără să le arunce , încă , pradă **abuzurilor de jos** . "

PPNegulescu / 31 dec.'34

▣ Regimul parlamentar

▣ **Votul censitar / votul universal**

" Din regimul constituțional însă a ieșit , în cele din urmă , **regimul parlamentar**.

La început, dreptul cetățenilor de a lua parte , prin **votul lor**, la conducerea statului, era restrâns și inegal. Ei nu votau toți direct și erau împărțiți în colegii care nu trimiteau în adunările naționale același număr de reprezentanți.

" Unii oameni politici însă, și cu ei **partidele mai înaintate** - cel liberal, cel radical mai ales și , în sfârșit, cel **social -democrat** , au cerut neconținut votul direct și egal , adică **sufragiul universal**, care s-a introdus în cele din urmă , pretutindeni.

" **Atunci puterea politică** - pe care , în monarhia absolută , o deținea întregă , suveranul de sus - **a trecut întregă în mâinile suveranului de jos, adică ale poporului**.

" Într-adevăr, în regimul parlamentar - în cel ajuns la deplină dezvoltare , cum este cel francez -

Parlamentul hotărăște totul în stat .

Guvernele nu se pot constitui , nu pot lucra, nu pot dura , fără sprijinul lui.

Puterea Parlamentului poate atinge chiar , în Franța cel puțin, și pe **șeful Statului** .

[--descrie cazuri și episoade ---]

PPNegulescu / 31 dec.'34

▣ **Abuzurile democrației parlamentare**

" Este în natura oricărei puteri absolute să ducă la abuzuri.

Locul abuzurilor de sus, de pre vremea absolutismului monarhic, l-a luat astfel , o dată cu întronarea regimului parlamentar , **abuzurile de jos**.

Dându-și seama de puterea pe care , prin voturile lor, o puneau în mâinile celor pe care îi trimiteau în Parlament, **alegătorii au căutat să profite și ei** de exercițiul acestei puteri , căreia nimic nu-i mai rezista în Stat."

Ei au început să ceară , celor pe care îi algeau, **diferite lucruri** de care aveau nevoie, pentru **interesele lor particulare** , care nu se împăcau totdeauna cu interesele generale: **slujbe** (deși serviciile publice erau complete) ; **comenzi de materiale** , necesare diferitelor administrații (care să le mărească câștigurile) ; **concesii de lucrări publice** (cu contracte

favorizante) Așa s-a ajuns la **personalul numeros birocratic**, la **cheltuieli excesive din bugete**, la **risipa banului public** , la **jefuirea averii publice**.

[- **dă exemple și episoade de asemenea scandaluri din Franța ș.a. --**]

PPNegulescu / 31 dec.'34

▣ **Spiritul democratic.**

" Când dar abuzurilor de sus, ale despotismului monarhic, le-au luat locul **abuzurile de jos**, ale regimului parlamentar, **s-a ridicat întrebarea dacă acest regim mai poate fi păstrat** .

Răspunsul negativ le-a părut unora de la sine înțeles .

Lucrul însă, oricât de firesc ar părea **nu e atât de ușor**.

Nu e vorba , în acest caz , **de înlăturarea pură și simplă a unei reforme** oarecare , adică **a unui complex de măsuri** imaginate de oamenii politici și puse în aplicare , de sus în jos, cum sunt atâtea reforme, introduse cu titlu de încercare .

" **În cazul regimului parlamentar ne lovim de o mare dificultate** .

La temelie stă, incontestabil, **un produs firesc al evoluției sufletești a omenirii**, așa cum s-a manifestat la popoarele cele mai înaintate în civilizație.

E vorba , anume, de **libertate în gândire și acțiune**, pe care o creează întotdeauna , în mod inevitabil, **dezvoltarea intelectuală și morală a oamenilor**.

E un fapt de observare elementară că **copiii nu se supun părinților**,

în mod absolut, **decât în primii ani ai vieții** .

Mai târziu, încep să **discute hotărârile lor** ; iar când ajung **la majorat** ,

nu le mai acceptă decât dacă se pot convinge că sunt bune.

" **O evoluție sufletească analogă au avut și popoarele**.

Turmele inconștiente ale popoarelor primitive , de la începuturile timpurilor istorice, **se supuneau** , în mod pasiv, **despotismului șefilor politici** .

Așa a fost în antichitate, în marile despoții asiatice .

La greci și la romani, însă care erau popoare mai inteligente și mai reflexive,

absolutismul n-a mai fost suportat așa de ușor ;

" **Spiritul democratic și-a făcut apariția de timpuriu în istorie**.

Năvălirile barbare[-----] evul mediu [-----] haosul etnic [-----]

absolutismul monarhic [-----] un lung șir de veacuri.... puterea absolută.

În timpurile moderne , cu dezvoltarea sufletească crescândă a noilor popoare europene,

spiritul democratic a reapărut . [-----]

Regimul constituțional , când a reapărut, n-a fost **decât** manifestarea firească a acestei evoluții a **popoarelor europene** .

Iar **regimul democratic** a fost definit ca **formă de guvernământ** în care **cetățenii** , supunându-se autorităților, **se supun în realitate , propriei lor voințe** . "

PPNegulescu / 31 dec.'34

▣ **Dictaturile .**

[**LD : ohoho ! ... ce o mai dă în bară PPNegulescu cu dictaturile !**]

Dacă , dar , la originea democrației stă nevoia firească de libertate în gândire și acțiune, pe care a creat-o , la mai toți oamenii , **dezvoltarea lor sufletească** ,

atunci **înlăturarea ei nu va fi atât de ușoară** , cât par a crede unii .

Poate chiar nu va fi posibilă.

Faptul că ea a fost înlocuită, în unele părți , cu **așa - zise dictaturi**, nu este hotărâtor.

Dictatura PȚ din Bulgaria - nu a durat decât câțiva ani ;

Dictatura militară din Spania-s-a sfârșit destul de repede ;

Dictatura P.Naționalist din Germania -este greu suportată ;

Dictatura proletariatului din Rusia - se zbate în marigreutăți ;

Scriitorul **Ludwig Bauer** în cartea "**Agonia uni lumi**" spune că , **din cauza abuzurilor democrației**, care, în contextul **crizei economice** provoacă **reacții sufletești accentuate**, **dictaturile se vor generaliza** .

Odată instalate , însă, pretutindeni, **dictaturile vor aluneca și ele pe panta abuzurilor**,

reacțiunile se vor produce atunci în contra lor, vor provoca înăsprirea măsurilor restrictive și opresive care alcătuiesc autoritarismul lor.

Bauer spune că omenirea se îndreaptă spre un nou ev -mediu , intolerant, brutal, care , tocmai de aceea, nu va dura mult. Dar ele vor arunca omenirea într-o serie de convulsii violente , revoluții , războaie, mai sângeroase ca în trecut .

PPNegulescu / 31 dec.'34

▣ Concluzii

" E mai probabil , însă, că viitorul nu va lua forme atât de îngrijorătoare. Cu toate nebuniile ei de până acum, omenirea nu poate fi considerată ca idioată .

Experiențele care s-au făcut și se fac cu dictaturile , o vor ajuta să evite noul Ev mediu pe care i-l prevestește Ludwig Bauer. E mai probabil că ea va căuta , încă de pe acum, să-și păstreze libertatea de care nu se mai poate lipsi [-----] pentru înlăturarea neajunsurilor de care suferă astăzi omenirea , mai necesară și mai urgentă decât o reformă instituțională , ar fi o reformă a oamenilor ."

PPNegulescu / 31 dec.'34

27.) PPNegulescu , Oficiul de Studii Legislative , 24 iun.'35

(Rev." Parlamentul românesc" , Vi, 176, 24 iun.'35 , p. 14-15)

Oficiul de studii legislative s-a întrunit sub președinția prof. PPNegulescu .

S-au discutat și aprobat regulamentele de funcționare ale Oficiului.

Scopul Oficiului este să înlesnească o colaborare efectivă între elementele ce-l compun - teoreticienii politologi și conducătorii partidelor politice. -

în scopul de a elabora proiecte de legi necesare și urmărirea votării lor în Parlament.

Prin art. 15 , revista Oficiului va fi rev." *Parlamentul Românesc* "

28.) " Parlamentul Românesc " - Oficiul de Studii Legislative - 8 nov.'35

(" Parlamnetul Românesc " an VI, 181-184, Număr special : *Statul nostru de mâine.*)

Revizuirea Constituției - prof. PPNegulescu , președ. Oficiului de Studii Legislative , fost președ. Camerei, fost ministru la Învățământ.

/ Schimbarea Constituției?! / Schimbarea legilor ?! /

/ Vinovăția Constituției ?! / NU! /

/ Partidele politice și revizuirea Constituției /

/ Coroana și schimbarea Constituției /

PPNegulescu / 8 nov.'35

▣ Schimbarea Constituției ?!

▣ Schimbarea legilor ?!

Constituția durează de puțină vreme. Ce poate legitima schimbarea ei ?

O prudență elementară ne cere să nu ne jucăm cu un asemenea edificiu.

Teoretic, dacă o studiem cu lupa, Constituției noastre îi pot fi descoperite defecte .

" Doctrinarii binelui suprem sau ai perfecțiunii ultime se pot juca oricât ,

de dragul subtilităților dialectice , cu formule abstracte , luând asupra-le răspunderile inevitabile , ce ar putea să fie mari și grele. "

Viața politică se desfășoară pe câmpurile deschise și bătute de toate vânturile, ale conflictelor de interese îndărătnice, sau chiar violente,

într-un vârtej obscur, furtunos....

Conducătorii vieții politice trebuie să desprindă cu limpezime, cu prudență,

liniile mari ale formelor de organizare satisfacerea justă și legitimă a intereselor respective.

Tocmai de aceea, legile unei țări nu trebuie schimbate oricând, orișicum, după bunul plac al oricui , la rezeziunea unui nerăbdător - oricât de impunătoare i-ar fi personalitatea

, sau funcția.

Conducătorii statelor , cu ambiiții de "mari reformatori" ,
cu care să treacă apoi în istorie , nu pot justifica o schimbare

decât după experimentarea legilor în vigoare ,
pe o durată capabilă să justifice sau să infirme nădejdea pusă în ea .

Și dacă acestea sunt valabile pentru orice lege,
cu atât mai mult răspunderea este imensă pentru Constituție - legea fundamentală
a unui stat, care-i hotărăște întreaga structură politică, economică și socială .

PPNegulescu / 8 nov.'35

▫ **Vinovăția Constituției ?**

▫ **NU!**

Unii cer revizuirea Constituției .

Se poate spune că dispozițiile de căpetenie ale ei, **au fost sincer și cinstit aplicate ?**

Se poate spune că aplicare lor, sinceră , **a împiedicat bunul mers al țării ?**

A împiedicat biata Constituție - neconținut violată ! - vreo unul din guvernele noastre
să dea țării o **administrație bună , corectă ?**

A împiedicat ea vreun ministru să administreze cu **răspundere** **avuțiile încredințate ?**

A silit ea pe vreun om politic - mic sau mare - să **abuzeze de situația lui** ,
în scopuri personale sau de partid ?

A oprit ea Parlamentele să **controleze** , cât de puțin, guvernele ?

A îndemnat ea corpul electoral să-și dea **voturile unor oameni dubioși sau compromiși ?**

A interzis ea Coroanei să **îndrepte greșelile de acest fel** ,
să **cheme la guvern oamenii pe care i-a socotit mai capabili pentru guvernare ?**

NU! Concluzia se impune de la sine .

Constituția nu e vinovată de neajunsurile de care suferim.

Nu modificarea ei le-ar putea " vindeca" .

Țara ar fi degeaba turburată , fără nevoie și fără folos. .

PPNegulescu / 8 nov.'35

▫ **Partidele politice și revizuirea Constituției**

Lumea noastră politică este destul de divizată.

Dușmăniile dintre tabere, destul de mari.

Trebuie, oare, **să le mai încăierăm** și pe problema **revizurii Constituției ?!**

De ce să provocăm , iar , **o propagandă demagogică , în plus ?**

Nu este **corpul electoral** destul de zăpăcit și așa, prin numeroase **deformări , defăimări,**
calomnii, proferate în mod deplorabil **de unele partide politice ?**

Atmosfera în țară este turbure și încărcată. Nemulțumirile clocotesc ,

protestările se înmulțesc, **înviniurile** aduse guvernanților devin **violente , fățișe.**

Ce efecte ar avea -într-o astfel de atmosferă - acțiunea partidelor politice angajate într-o reformă
constituțională ?

După unele **zvonuri**, se **intenționează o reducere considerabilă a drepturilor și**

libertăților cetățenști - a căror suspendare parțială , prin menținerea stării de asediu ,
de doi ani încoace - trebuia doar să-i obișnuiască .

Ar fi vorba **de întronarea , legală și definitivă , a unui regim dictatorial** , pus la dispoziția
unor oameni .

Circulă cu persistență **zvonul** că această modificare **să se opereze prin decrete-legi**, sub
pretextul **de a nu tulbura țara**, acum, cu " revizuirea" Constituției pe căile obișnuite .

O asemenea cale este însă **și mai periculoasă** deoarece poporul se va întreba de ce a fost
ocolit , de ce nu a fost consultat ?

Într-o vreme când **presa este plină de dezvăluiri senzaționale** -excrocherii, fraude,

delapidări - privind gospodărirea banilor publici ; când **oamenii politici își aduc grave acușări** ; când **țara sărăcește** din ce în ce , iar **unii se îmogățesc** ...poporul nu mai știe în cine să mai creadă , și atunci dă vina pe guvernanți.

Ce va zice el dacă i se vor lua și libertățile cetățenești ce le avea ?

[-----]

Există oameni politici care vor o schimbare mai profundă a structurii Statului, și, în consecință, a Constituției .

Astfel de formule : **Stat național , Stat țărănesc , Stat corporatist Stat sovietic** (comunist)

Regimul nostru constituțional , pe care astăzi, îl critică atâta, **nu este rău în el însăși.**

Abuzurile în aplicarea lui , l-au făcut așa , deci oamenii care l-au pus în funcțiune.

Decât o revizuire a Constituției , mai degrabă revizuirea oamenilor , a conștiințelor."

PPNegulescu / 8 nov.'35

▣ **Coroana și revizuirea Constituția**

Unii vor reformarea Constituției , rămânând credincioși regimului constituțional.

Ei voiesc numai **să sporească prerogativele Coroanei** ,

pentru a-i da **mai multă putere și libertate de acțiune** , pentru a " mântui" țara .

Ori, nici până acum, nu i-a lipsit această libertate :

are **dreptul de a revoca ministrii** , fără condiții, fără să aștepte votul parlamentului sau al corpului electoral .

Guvernul numit de rege trebuie să cucerească sprijinul Parlamentului , ceea ce s-a dovedit a nu fi așa de greu ...

Suveranul are dreptul să dizolve Parlamentul , dacă este ostil guvernului ...și să se procedeze la noi alegeri...

Nu se cunoaște **nici un caz** , în istoria noastră politică , **ca un guvern nou, numit de Suveran, să fi fost răsturnat la alegeri.**

(Caracteristic , guv.lorga -Argetoianu, din 1931 : grupările lor fără putere electorală ;miniștii fără partide susținătoare ; a obținut la alegeri majoritățile convenite .

Și a fost destituit , nu prin vot de blam parlamentar , ci ...prin dorința Suveranului !)

Deci, evident, **nu trebuie sporite prerogativele Coroanei, din moment ce le are.**

Tot " moderații" , **vor să sustragă controlului parlamentar unele ministere**

-interne, externe, justiție, finanțe - care ar urma să atârne numai de Coroană.

Dar nu se poate spune că... Parlamentul a fost o piedică în calea lor !

PPNegulescu / 8 nov.'35

Guvern Tătărescu .Legislatura PNL. Sesiunea a III-a ordinară , 15 nov.'35 - apr.'36

Guvern Tătărescu .Legislatura PNL. Sesiunea a IV-a ordinară , 15 nov.'36 - apr.'37

Guvern Tătărescu .Vacanța.Alegeri, 20, 22 dec.'37

29.) Consfătuirea org. P.Poporului din Capitală , **3 dec '37**

("Dimineața" , 3 dec.'37)

În casele d-lui **Gr.Trancu-Iași** , fost ministru, s-a ținut o **consfătuire a președinților și vice-președinților de organizații averescane din Capitală** .

Ședința a fost prezidată de d.**Gr.Trancu-Iași ași** , asistat de **prof univ. Al.Otetelișanu** , **secretar general al partidului**.

Comitetul a hotărât și fixat **candidaturile pentru Cameră și Senat la Capitală** .

Întrunirile și acțiunile vor fi anunțate în "**Îndreptarea** "

30.) Rezultatele alegerilor parlamentare , 20 , 22 dec.'37

(" Dimineața " , 24 dec.'37 ;)

(" Parlamentul Românesc " , an VIII, nr . 255-258, 31 dec.'37)

[**LD . 10 ian.2004 . Memento** : bunicul meu , **învățătorul invalid Ion Ungureanu**.

L-a pomenit toată viața pe " tătucul" Averescu ... care l-a împroprietărit cu pământ .

Și este o minune că , acel pământ , iată , după 70 de ani , ne revine nouă , urmașilor lui , și ... este **livada cu vișini și meri de la Pădureni** (Buhai) de lângă Dorohoi , pe care eu sper să le-o pot lăsa moștenire lui Ion și lui Val .

Apa trece , generațiile se duc , patimile politice se sting ... **pământul rămâne .]**

[**LD : Alegerile din 1937 , consacră definitiv ieșirea din scena politică a Partidului averescan**. La fel ca și lorga , **g-ral Averescu este părăsit aproape total de**

" tovarășii de drum " încât se poate urmări doar traectoria lor :

Goga conduce PNC ... și la puțină vreme **va fi prim ministru** .

Argetoianu cu al său minuscul Partid Agrar , cu rolul său de **camarilist** .

Manoilescu , după popasurile prin PNȚ și alcătuirea Ligii Corporatiste ,

candidează pe listele Gărzii de Fier !

Cei câțiva rămași , nu mai sunt pomeniți de gazete , statisticile nu mai indică prestațiile PP ,

Mareșalul Averescu ... este **senator de drept , ca militar , nu ca om politic !**

Se vorbește adesea de Averescu , când se invocă **legea electorală** (1926) ,

cu a sa **" primă electorală "** , cu pragurile electorale , cu votul proporțional ...

pe care **le blestemă toți , deși le-a permis guvernarea !**

Dintre foștii averescani , unii își vor găsi " întrebuintarea " în **regimul carlist** .

Singurul care-și continuă travaliul politic , dar ca filozof , este **PPNegulescu** , care , presupun , lucra la **" Destinul omenirii "** , **prima mea carte de căpătâi** din vremea studenției !]

"Dimineața" / 24 dec.'37

▣ **Totalizări pe țară**

Votați2.700.000

Formațiunea	Voturi	Procentaj	Loc	Mandate
Guvernul +cartel	971.000	37,5 %	1	142-145
PNȚ Iul.Manu	530.000	19,40%	2	77
PNL- Gh.Brătianu	107.000	4,32%	6	12
PNC -Goga Cuza	260.000	9,70%	4	35
Totul pentru Țară -CZCodreanu	430.000	16,098 %	3	62
PRȚ Gr.Iunian	58.793	2,21%	7	8
----- sub pragul electoral -----				
P.Agr.-Argetoianu	42.979	1,61 %	8	da ?
P.Maghiar	117.892	4,43%	5	
P.Evreesc	34.849	1,31%	9	
PSD +PSU	22.740	0,85%	10	3-4
P.Poporului -Averescu	21.775	0,81 %	11	da?

" Parlamentul Românesc " / 31 dec.'37

▣ Alegeri Cameră .Totalizări pe țară

Alegători înscriși 4.649.163
Votanți 3.071.705
Absenteiști1.577.458

Formațiunea	Voturi	Procentaj	Loc	Mandate
Coaliția guvernamentală	1.103.323	35,92%	I	152
PNT	626.642	20,40%	II	86
Totul pentru Țară	478.378	15,58%	III	66
PNC	281.167	9,15%	IV	39
P.Maghiar	136.139	4,43%	V	19
PNL-g	119.361	3,89%	VI	16
PRT	69.208	2,25	VII	9

----- sub pragul electoral -----

P.Agr.	52.101	1,70%	VIII
Part.Evreesc	43.681	1,42	IX
Partidul German	43.612	1,42%	X
PSD	28.840.	0,94%	XI
PP-Averescu	25.567	0,83%	XII
P.Frontul Muncii	6.986	0,23%	XIII
53 alte grupări	11.145	0,36%	XIV
Voturi anulate	45.565	1,48%	

Partidele care n-au întrunit minim 2% pe țară, au fost excluse de la repartiția mandatelor

Senatori de drept :

▣ Generali care au comandat în fața inamicului , cel puțin 3 luni (art.73) :

Mareșal Alex.Averescu . mareșal C.Prezan
g-ral Arthur Viăitoianu g-ral Gh.Mărdărescu

Guvern Miron Cristea - I - 11 febr.1938 - 30mart. 1938

Guvern Miron Cristea - II - 30 mart.1938 - 31 ian 1939

31.a).Constantin Papanace , Fără Căpitan.Conducerea în a doua prigoană ,

[Mss. Buchenwald , februarie 1943 ; Lămurire , Salo, dec. 1983 , 135 pag.]

Biblioteca Verde, nr 24, Editura "Armatolii" , Cetatea Eternă , 1984

C.Papanace / febr,'43,retro ' sept . '38

Averescu - un Hindenburg pentru regimul legionar ...

" Golul de politicieni în jurul Căpitanului era așa de mare încât nu-mi rămânea să folosesc decât **legăturile mele cu macedo-românii** .M-am adresat lui **Petre Papacostea [averescan]** .
[-----] Îmi aminteam că , împreună cu **Iancu Caranica și cu el** am făcut , **în 1933**, să-l aducem pe **Mareșalul Averescu la Casa Verde** și să dezbatem posibilitatea unui **contact cu Căpitanul** .

Pe lângă trăsătura de șah care se făcea prin aceasta în acel moment la Rege , legătura cu **Mareșalul Averescu** , care avea așa mare influență în armată , a fost de mare folos la

procesul Gărzii din 1934 , când Mareșalul a depus **ca martor**. Aportul lui Papacostea a fost atunci discret , dar important .
Păcat că **intrigăria din cercurile Lupeștii** a reușit să deruteze pe Mareșalul Averescu , făcând **să-și apropie pe trădătorul Stelescu** , fapt care a dus la **răcirea raporturilor noastre** cu el și chiar la **atacuri din partea lui** prin presă sau declarații publice.

" **Mareșalul Averescu** , prin prestigiul lui și cu vârsta înaintată , putea **să fie folosit ca un Hindenburg** - așa cum îi plăcea lui să i se spună - **în pregătirea regimului legionar.**

M-am fixat deci **să întreprind această acțiune la Palat , prin Petre Papacostea.**
Știam că el a fost cândva **secretar al Reglui** , când acesta era prinț moștenitor , și se cunoștea bine cu **Gabriel Marinescu** . [---] Aveam încredere în el **ca macedo-român** , [---] în simțul de **solidaritate care ne leagă pe noi macedonenii** , care rezistă tuturor divergențelor , oricât de adânci ar fi ele. [-----] **I-am făcut clandestin o vizită acasă** . [-----]
I-am spus de la început că am însărcinarea de a conduce Mișcarea Legionară în aceste împrejurări grele. [-----] **Trebuie împiedicat Regele ca să ajungă la o crimă prin asasinarea Căpitanului** . Dacă acest lucru s-ar întâmpla , atunci în mod inevitabil România va fi zguduită de **frământări interne foarte grave**, iar Regele va trebui să treacă mereu pe cadavrele tinereții , fiind că , după fanatismul care s-a creat , **mulți tineri din generația actuală nu-și găsesc nici un rost să supraviețuiască Căpitanului** .

Momentul este deci istoric . Încă nu este târziu . [-----] Dacă nu se face acest gest acum , când situația politică evoluează în sensul celor prevăzute de Căpitan , înseamnă că și cele din trecut au fost simple acțiuni de pornire personală . Cred că **s-ar putea ajunge la o rezolvare a crizei care bântuie România. Am convingerea că și Căpitanul ar accepta această soluție.** [-----] **Petre Papacostea** a sesizat imediat importanța chestiunii.

A recunoscut că pornirea Regelui contra legionarilor este încă foarte mare , fiindcă el **a fost convins că toată acțiunea lor era pentru răsturnarea lui** .

Totuși se poate încerca . **A citit Memoriul** semnat de fruntașii de la Jilava și l-a găsit că ține cont de psihologia Regelui . [-----] Despre rezultat a rămas să mă anunțe , stabilind un nou contact

C.Papanace / sept.'38

31.b).Moartea mareșalului Al.Averescu , 2 oct.'38

(" Timpul " , an II , nr. 510 , 3 oct.'38)

(BCS , fond St.Georges , pachet XCVIII , ds. nr. 8 [Take Ionescu]) , f. 68)

[LD : mă gândeam că ... treptat , treptat , seniorii politicii românești de răspundere din timpul războiului ieșeau firesc din scenă , având încă parte de respect și glorie din partea națiunii : **Regele Ferdinand , Ionel Brătianu , Take Ionescu , Al.Marghiloman , C.Stere , Ștefan Cicio Pop , Mareșalul Averescu este dus la Mărășești , i se fac funeralii militare naționale.**

Citez din **scrisoarea generalului Averescu (7 mart'18)** către deputatul Matei Cantacuzino și senatorul C.Argetoianu , în care le aducea la cunoștință inițiativa formării "**Ligii Poporului**" , **lași , 7 mart. 1918**

lubiți amici ,

Evenimentele care s-au desfășurat în țara noastră , de la începutul războiului european și până azi , au putut pune **sub ochii tuturor , în trista lor goliciune , relele** adânci de care suferă **clasa noastră diriguitoare** . [-----]

[LD : **aspru rechizitoriu la adresa guvernelor**]

De la **14 august 1916 încoace** , însă , am putut face , pe lângă această dureroasă constatare , că **există o pătură sănătoasă : POPORUL.**[LD **caldă descriere a virtuților poporului român**]

[LD : **spune că el este bătrân , că ar trebui să se retragă din viața politică , dar ...**

după 40 de ani în serviciul armatei , cu energia ce o mai are ,

ar vrea să se dedice acestui popor și de aceea propune organizarea Ligii Poporului ,

cu începere de la 1 aprilie 1918 .

Punctele cardinale ale Ligii :

1) **Intrarea în fapt în viața constituțională** prin aplicarea art. 31 din Constituție : **toate puterile**

statului emană de la națiune , care nu le poate exercita decât **prin delegațiune** .
2.) **Stabilirea răspunderilor** , nenorocirilor care s-au deslănțuit în ultimii ani asupra țării ;
fie ca **vinovații să tragă urmările** , fie ca să tragă învățătura pentru viitor .
3.) **Reforme agrare , electorale și administrative** , pentru ca să se asigure **ordinea socială**
în Stat , intrarea în realitate , **conform Constituției** .
Dacă Liga Poporului ar lua ființă , **după atingerea acestor trei puncte** ,
misiunea ei va fi terminată . ss general Al Averescu / 7 mart-'1918

32.) Em.C.Grigoraș , Literatura memorialistică românească, 31 dec.'38

/ Marghiloman / Carp / Maiorescu / Filipescu /

/ Stere / Averescu / Regina Maria /

(Rev. " Parlamentul românesc " , an IX, nr. 281- 284 , p. 26 - 28)

Em.C Grigoraș /

Dacă literatura românească nu s-a putut până azi lăuda nici cu romane de seamă , nici cu
piese de teatru mai de vază , dacă nu s-a putut evidenția decât cu povești , poezie lirică și
nuvelistică , în schimb s-a ilustrat cu Memorii.

Memoriile , ca și satirele , pot fi clasate printre manifestările didactice , și nu e de mirare că
această producție , deoarece aceasta este prima care se naște la toate popoarele .

Memoriile se împart în mai multe genuri : literare ,politice , militare , artistice ...

[-----]

Dacă trecem la **etapa postbelică** aici **eflorescența memorialistică** ia proporții mari .

Cele **politico-literare - militare** ,acelea ne pun pe o scară înaltă .

Patru oameni politici conservatori dintr-odată ne-au hărăzit **Memoriile** lor :

Marghiloman, Carp , Maiorescu , Filipescu .Trei nemțofili și un franțuzof !

Memoriile lui **Marghiloman** sunt pline de **cancanuri și nimicuri** , dar multe au savoarea lor .

Unele sunt picante .Dacă erau mai scurte și mai ales mai pieptănate și mai puțin tunse ,
aveau și mai mare succes .

Cele ale lui **Maiorescu** , vai , **mai bine nu erau publicate** . Lumea a rămas **consternată** .

Un fost om al lui mi- a spus : "**Lasă că e bine ; să-l vadă lumea pe moșu și în halat ,
nu numai în redingotă !**"

Cele ale lui **Petre Carp** ,publicate sub formă de bibliografie ,

arată un **Carp absolut necunoscut** .

Carp rusofil, pentru a fi apoi **francofil**, și a termina **germanofil** ,

ilustrează politica noastră de duplicitate .

Dar ceea ce este mai interesant ,este **Carp critic**

Cei mai importanți memorialiști : **Stere , Averescu și Regina Maria** .

[-----]

Cu **Memoriile** lui **Averescu** , intrăm în **plină tragedie a acestei politici de duplicitate** .

Militar avid de glorie și neținut la curent cu diplomația pe două fronturi ,

el se luptă cu politicienii , cu **Palatul și cu Statul Major** ,

ca să fie lăsat să câștige o **victorie românească** .

**Dar de câte ori o are în mână , este mutat pe alt front , ori i se iau rezervele pentru alte
operații** . Rămâne însă ca **răzvrătire a unui militar de seamă**

contra organelor de coordonare și operații , **ceva unic în analele militare ale lumii** .

Și cu aceasta a câștigat puțini lauri și pentru el , și pentru noi .

Em.Grigoraș / memorialistica / 1938

Guvern Miron Cristea - III - 1 febr.'39 - 6 martie '39

Guvern Armand Călinescu - IV - 7 mart - 21 sept.'39

32.)